"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pilnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Meksike $2.50
Visose kitose užsišatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Statement of the Ownership, Management, etc. of "LIETUVA"
Published weekly at Chicago, Ill.
Editor, L. ŠIRNAS, 3738 Langley av.
Managing Editor, B. K. BALUTIS, 814 W. 33rd St.
Business Manager, J. A. AMBROSIUS, 7010 Eberhard Av.
Publisher, LIETUVA PUBLISHING CO.
Stockholders holding 1 per cent or more of total amount of stock:
A. OLSZEWSKI, J. AMBROSIUS, K. PAJAUSKAS B. K. BALUTIS.
Sworn to and subscribed before me this 29th day of Sept., 1914
(Seal) J. A. AMBROSIUS, Notary Public.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIII — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 2 d. SPALIO (OCTOBER), 1914 M. — No. 40

Didėji Karė.

Jau trečia savaitė be perstojimo traukiasi kruvini mušiai ant visos linijos nuo Verdun iki Aisne, Rheims ir Belgijos rubežių. Vokietijos valdžia garsina, jog iki šiol Vokietijos kariumenė nužudė 104,589 kareivius, kuriame tai skaitliuje yra 15,674 užmušti, 65,908 sužeisti ir 23,007 nelaisvėn paimti ir prapuolę. Bet valdžios raportas nepasako, iki kokiai dienai tie vokiečių nuostoliai yra suskaityti. Kur mušasi trečia savaitė milionai žmonių ir tai be perstojimo, kur kareiviai turi ginklus, galinčius kuodaugiausia žmonių užmušti, ten per tokį laiką daugiau žmonių galima užgauti. Skaitlius užmuštų, rodosi, permenkas; gal daugiau yra ir belaisvėn paimtų. Taip ilgai ant visos linijos besitraukiančiuose mušiuose viena pusė kitos įveikti neįstengia: jeigu vieną dieną kuri pusė buva porą mylių atgal nustumta, tai sekančią dieną atgal atima senasias pozicijas. Pastiprinimai ateina ir vienai, ir kitai pusei, todėl maž-daug priešų pajiegos lygios ir ginklai beveik lygaus gerumo, todėl ir sunku kurią nors pusę tikrai įveikti ir priversti pasitraukti iš mušio lauko aplinkinių.

Vokiečiai su visa energija, su visu smarkumu stengiasi francuzų linijas perlaužti, puola mušin po kelis kartus, nors atmušti, vėl šoka ant priešų. Rugsėjo 26 d. ant visos linijos traukėsi kruvini mušiai, kurie pasibaigė vokiečių pasitraukimu, nes jie nužudė daug kareivių, nors ir francuzų-anglų nuostoliai buvo nemaži. Ciesorius savo dienos atsiliepime į kariumenę prisakė kareiviams mušį laimėti arba žuti; bet kur žmogus, pildydamas savo pareigas, stato savo gyvastį, ten jis nereikalauja ciesoriaus pamokinimo, ką privalo daryti, nes pats savo pareigas gal geriau pažįsta negu mokytojas. Ar tie ciesoriaus mokinimai suskubįs mušio išrišimą, tą neužilgo pamatysim. Ir francuzai su anglais, nors ciesoriai jų nemokina pareigų, iš paskutiniųjų ginasi, stengiasi priešus įveikti, nes nuo to mušio išrišimo paeis karės išeiga ir Francuzijos likimas.

Rugsėjo 26 d. mušis buvo, galima sakyti, kruviniausis dabartinėj karėj; kareivių eilės puolė prieš viena kitą su durtuvais, nors iki šiol sunkųs vokiečiai vengė susitikimų su durtuvais, nes francuzai nuo seniai žinomi savo miklumu ir mėgimu kovoti su durtuvais. Priešų eilės yra labai arti viena nuo kitos; pasislėpimo grabės yra vos 100 metrų viena nuo kitos. Mušyj dalyvavo ir Francuzijos kolionijų kariumenės, kurios su neišpasakytu smarkumu mušė vokiečius ir stumė juos atgal. Vokiečiams perlaužti francuzų eiles nepasisekė, bet francuzai juos porą mylių atgal nustumė.

Vokiečių vadovai jau suprato, jog tik palaikant dešinį kariumenės sparną ir atmušant francuzus nuo vidurio, kurie smarkiai priešakin žengia, galima kariumenę nuo mušio pralaimėjimo apsaugoti. Jeigu vedamas generolo Kluck'o dešinysis sparnas butų sumuštas, tai vidurį vokiškos kariumenės lengvai galima butų apsupti; todėl, kad to išvengus, lygiai vidurys armijos ir kairysis sparnas turėtų skubiai trauktis iš Francuzijos.

Iki šiol francuzams ir anglams gana gerai sekasi, nors karės pradžioj vokiečiai vijo francuzus, nes jų kariumenė nebuvo dar sutraukta į reikalingas vietas, bet dabar, nors kartais vokiečiai paima kokį sklypelį mušio lauko, tai kitą dieną francuzai vokiečius dar toliau nustumia. Apskritai, sujungtos francuzų ir anglų pajiegos, nors palengva, bet stumia vokiečius atgal, vis arčiaus prie rubežiaus.

Prie Antwerpeno daugiausia yra austrų kareivių; ten iš Austrijos tapo atgabentos ir didelės apgulimo kanuolės. Už tai pačioj Austrijoj muša apsilpnintas austrų pajiegas rusų kariumenė, kuri, apart tvirtovės Krokavo, apvaldė jau visą Galiciją. Prie Antwerpeno belgai užpuolė austrų ir vokiečių du pulku raitelių, brigadą infanterijos ir šešias artilerijos baterijas prie Alost ir visiškai sumušė. Belgams teko daug amunicijos ir belaisvių.

Iš Bordeaux paleista žinia, buk miesto Muelhausen komendantas nusišovė. Mat jam buvo prisakyta atvaldyti kalnuose perėjimus Francuzijon, o jis to išpildyti negalėjo. Prieš nusižudymą jis parašęs į Vokietijos kariumenės štabą, kviesdamas aficierus ateiti ir patiems mėginti išpildyti štabo prisakymą ir tuos perėjimus apvaldyti.

Nors vokiškas štabas retai prisipažįsta prie kariumenės nepasisekimų, bet jau ir jis prisipažįsta, kad mušyj prie Aisne, rugsėjo 27 d. (ten buvo tikra kareivių skerdynė) vokiečius pasiekė didelis nepasisekimas ir francuzai stumia juos ant kairiojo šono, todėl ir apėjimas armijos generolo Kluck gali pasisekti. Tą pripažįsta jau ir Vokietijos valdžia.

Tarp Vise, Soissons ir Rheims traukiasi kruvini mušiai. Francuzai ir čia stumia vokiečius vis atgal. Savo stovyklų viduryj francuzai atmušė visus vokiečių užpuolimus, nors jie daug kartų mėgino francuzų linijas perlaužti. Francuzai išvijo vokiečius iš Bopaume. Vien tarp Souin ir Argonne girių vokiečiai kaip kur atmušė sujungtų francuzų ir anglų kariumenių užpuolimus. Susirėmimai pasitaiko dažnai tarp Woevre ir Argonne. Vokiečiams geriaus sekasi vien prie tvirtovės Verdun, kur jiems pasisekė nutildyti kanuoles dviejų pietinių fortų; taipgi ant Šiaurinių jurių, kur mažas vokiško laivyno povandeninis laivelis "U. 9," pats nieko nežudęs, paskandino tris didelius angliškus skraiduolius. Prie to žuvo apie 1,500 anglų. Matyt anglų laivai, kadangi jų laivynas yra drutesnis už vokišką, neprisilaiko reikalingo atsargumo, jeigu prisileido vokišką povandeninį laivelį. Baltiko jurėse rusų skraiduolis "Bajan" paskandino tris vokiškus kariškus laivus.

Vokiškas orlaivininkas rugsėjo 27 d. atlėkė prie Paryžiaus ir metė miestan bombas. Viena bomba expliodavo prie kertės Trocadero ir Freycinet gatvių ir užmušė vieną vyriškį, o sužeidė mergaitę. Orlaivis mėtė bombas ties Eiffelio bokštu, turbut norėdamas jį išnaikinti, nes jame yra aprupinanti visą Francuziją ir svarbiausias jos kolionijas bevielinio telegrafo stacija; kita bomba užgavo netoli esančius kariumenės magazinus ir kelis pagadino. Netoli Eiffelio bokšto yra Amerikos ambasados rumas, bet jo išmestos iš orlaivio bombas neužgavo. Viena bomba nupuolė į besiganančių Autenil lauke galvijų bandą ir porą galvijų užmušė. Kitos išmestos bombos mieste nieko blogo nepadarė.

Gyvenanti mieste San Francisco mergina Ethel Cracker gavo nuo savo giminaičio, tarnaujančio francuzų kariumenėj, laišką, kuriame aprašytos naujausios francuzų kanuolės, išmetančios bombas, pripildytas nuodingų gazų. Viena tokia bomba, nupuolusi į vokiečių grabes, užtroškino 1,600 vokiškų kareivių.

Garsi Paryžiaus pranašė Thebes, kuriai kaip kada pasiseka pirm laiko tulus atsitikimus išpranašuti (ji išpranašavo užmušimą Austrijos sosto įpėdinio, popiežiaus mirtį ir dabartinę karę), dabar vėl pagarsino savo pranašystą apie gimusios karės bėgį. Sulyg tų pranašystų: 1) rugsėjo 29 d. turėjo mirti kaizeris Wilhelmas; 2) spalių 29 d. francuzai įžengs Vokietijon; 3) lapkričio 7 d. pasibaigs karė. Bet pranašė nesako, kokios pasekmės bus tos karės.

Nuo rytinio karės lauko prieštaraujančios ateina žinios: rusai garsina apie išvijimą vokiečių iš Lenkijos ir mušimą austrų Galicijoj ir kazokų įsiveržimą Vengrijon. Austrijos gi ambasadorius Amerikoj, Dumba, iš principo užgina visas Londono ir Petrogrado žinias ir tikrina, jog ne rusai austrus, bet austrai ir vokiečiai muša rusus: sumušimą rusų prie Krasniko austrų ambasadorius atkartoja jau net kelias dešimts kartų, nes daugiau, matyt, nėra kuom girtis. Bet ir Austrijos ambasadorius negali užginčyt, jog rusai lenda vis gilyn Austrijon, tai tas rodo, jog austrai ir jiems padedanti vokiečiai yra atgal stumiami. Rusai priėjo jau prie Przemyslio. Petrogradan rods atėjo žinia apie Przemyslio užėmimą, bet tas, turbut, neteisybė. Apvaldyti vien keli fortai, bet miestas Przemysl dar neapvaldytas.

Užėmę Przemysl rusai galės lengvai paimti Krokavą, nors jį girti atėjo vokiečių kariumenė. Vokiečiai mat netiki, kad lenkai, o iš jų susideda Krokavo garnizonas, mėgintų smarkiai ginti buvusią savo sostinę prieš pažadėjusius sujungti visas buvusios Lenkijos dalis rusus. Rusų kariumenė užėmė tvirtovę Uzok, esančią prie kelio, vedančio per Karpatų kalnus Vengrijon.

Dar labjau prieštaraujančios žinios ateina nuo karės lauko Lenkijoj ir Lietuvoj. Rusijos štabas garsina, jog Lenkijoj ir Lietuvoj nėra jau nei vieno vokiečio kareivio, bet matyt, tai buvo tik tuščias žmonių raminimas. Rusų štabas pranešė, jog vokiečiai apleido Suvalkų gubernijoj jų užimtus miestus: Suvalkus, Naumiestį, Vilkaviškį, Mariampolę ir Kalvariją. Bet kad paskui buvo rusų susirėmimai prie giliau esančių Lietuvoj vietų, kaip tai: prie Sopockinės ir Druskininkų, kur vokiečiai mėgino per Nemuną persikelti, tai, turbut, vokiečiai nepasitraukė ir iš Vilkaviškio, Mariampolės ir Kalvarijos. Dabar vėl laikraščiai paduoda, buk rusų generolas Rennenkampf pradėjo gana didelį mušį su vokiečiais Prusuose, į šiaurius nuo Eidkunų, gal kur Stalupėnų, ar Pilkalnio aplinkinėse. Tas rodytų, jog rusai vėl Prusuose pradėjo toliau žengti.

Rusai sako, buk užėmė jie miestą Soldau, bet vokiški telegramai sako, buk rusai dar toli nuo to miesto. Paryžiaus telegramai paduoda, buk Prusuosna iškeliavo iš Francuzijos ir Vokietijos ciesorius.

Afrikoj anglai užėmė vokiškas deimantų kasyklas Agua Pacena, Luederitz kolionijoj, o vokiečiai, atsilygindami, užėmė angliską valdybą prie Didžuvių įlankos. Australijoj jau veik visos vokiečiams prigulinčios salos yra anglų apvaldytos.

Azijoj, prie Kiau-čau jau prasidėjo kruvini susirėmimai vokiečių su japonais, bet susirėmimai tie, nors japonai vokiečius atgal nustumė, buvo menki, neturinti svarbos.

Iš Karės Lauko.

Paryžius. Mušyj paupiuose Aisne dešinysis vokiečių kariumenės sparnas tapo 7 mylias atgal nustumtas.

Vokietijos ciesorius savo kvatierą perkėlė iš Francuzijos į Luxemburgą. Saugoti jį sutraukė tukstančius kareivių, net orlaivius.

Kariumenė generolo Kluck, nors jai iš Vokietijos atsiuntė pastiprinimą, tapo atgal atmušta, ir porą mylių atgal nustumta, iki Noyon. Francuzai užėmė miestą Laon. Atgal pasitraukė ir vidurys vokiečių kariumenės.

Iš Kopenhageno Paryžiun atėjo žinia, jog iš Vokietijos siunčia Francuzijon dar du milionu kareivių. Vokiečiai dar vis bombarduoja Soissons ir Rheims. Belgijoj gi vokiečiai bombarduoja Termonde. Mušiai buvo ir Antwerpeno apielinkėse. Vokiečiai užėmė pozicijas tarpe Sempt ir Hostade ir apvaldė mažą tvirtovę Gembloux.

Belgijos karaliaus šoferis, matyt, norėjo karalių vokiečiams išduoti, bet karalius, pamatęs kur jį veža, išsitraukė revolverį ir šoferą nušovė. Šoferio kišeniuose rado popieras, kurios rodė, jog šoferiui pasiulyta $250,000, jei jisai paduotų karalių į vokiečių rankas.

Petrograd. Per paskutines tris dienas rusai Galicijoj paėmė 15,000 austrų kareivių ir 150 aficierų ir dikčiai mašininių kanuolių.

Vindobona. Austrijos valdžia garsina, jog iš Varšavos išplatintas paskalas apie suareštavimą Austrijoj garsaus lenkiško raštininko Henryko Sienkiewiczo yra neteisingas. Sienkiewicz ramiai gyvena Vindobonoj ir rašo naują veikalą apie dabartinę karę.

Pekin, Kynuose. Prie Kiaučau vokiškas kariškas skraiduolis paskandino du japonų torpedinius laivelius.

Londonas. Mušiuose šiaurinėj Francuzijoj užmušta iki šiol 50,000 francuzų, nuostoliai vokiečių yra dusyk didesni.

Vokietijos kariumenėj, juo toliau, juo didesni kįla tarp kareivių nesutikimai, ypač tarp Prusų ir Bavarijos regimentų. Pasitaiko ir susimušimai.

Rottterdam. Gyvenanti čia vokiečiai atlaikė susirinkimą ir pakėlė smarkų protestą prieš karę ir Vokietijos ciesorių, ją iššaukusį. Ne visi mat ir vokiečiai kaizerį garbina.

Petrograd. Rusų kariumenė Galicijoj iš Rusijos laukia dar 900,000 kareivių. Iš Krokavo kitur perkėlė abudu knygynu—universiteto ir Ossolinskio.

Montreal, Canada. Kanada šaukia kariumenėn dar 19,000 kareivių, kurie bus Francuzijon pasiųsti; ten pasiųsta jau 33,000.

Washington, D. C. Atėjo čia žinia, jog garsi Rheims'o bažnyčia nežymiai tapo bombų užgauta. Vokiečiai neužgina, kad ją bombardavo, pasakoja vien, buk francuzai bokštuose parengė signalinę stotį ir šaudė į vokiečius.

Londonas. Buvęs burų vadovas generolas Botha tapo paskirtas vadovu anglų kariumenės Pietinėj Afrikoj, kurią siunčia į vokiškas piet-vakarines Afrikos valdybas.

Gyvenanti Belgijos sostinėj amerikonai skandžiasi, kad svetimų laikraščių gauti negali. Už Londono "Times" numerį reikia mokėti doliarį, už kitus angliškus ir francuziškus laikraščius reikia mokėti iki 60c. Skaityti galima tik pasislėpus, nes už skaitymą svetimų laikraščių vokiečiai baudžia.

Rymas. Buvęs Albanijos valdonas, kunigaikštis Wied, galutinai nori sosto išsižadėti ir pastoti atgal Vokietijos kariumenėn.

Petrograd. Valdžia garsina, jog rusų kariumenė vėl rengiasi prie apgulimo Karaliaučiaus; laukia vien atėjimo iš Rusijos pastiprinimo, tada pradės jį veržti. Kad tik šiuom kartu pasisektų geriau negu du paskutiniu kartu.

Niš, Serbijoj. Serbų valdžia gavo žinią, jog Austrijoj daug slavų statyta prieš karės teismą ir sušaudyta. Slavų moterįs austrų kariumenei turi pilti apkasus.

Londonas. Atlantike angliškas kariškas skraiduolis "Verwick" pagavo vokišką skraiduolį "Spreewald," taipgi du gabenančiu anglis garlaivius.

Afrikos pakrantėse anglų laivai pagavo vokišką garlaivį "Professor Woerman" ir atgabeno į Sierra Leon, vakarinės Afrikos pakrantėse.

Rugsėjo 22 d. šiaurinėse jurėse vokiški povandeniniai torpediniai laiveliai paskandino tris didelius nuo 12,000 tonų angliškus apkaustytus skraiduolius: Aboukir, Hogue ir Cressy. Didesnę įgulos dalį išgelbėjo kiti angliški kariški laivai. Turbut angliškas laivynas nemėgsta savo laivus nuo netikėto užpuolimo apsaugoti, nors žino, kad vokiečiai turi povandeninius laivus.

Rymas. Popiežius Benediktas XV mėgina besipjaujančias Europos tautas taikyti, bet nežinia, ar tas pasiseks. Seniaus be popiežių leidimo karių nebudavo.

Petrograd. Rusijos kariumenės vadovas prie Przemysl'io išpildė prašymą tvirtovės komendanto ir 5 valandoms sulaikė mušį, kad civiliški gyventojai galėtų prasišalinti.

New York. Austrijos konsulis pagarsino, jog prie Montenegro rubežių francuziškų kariškų laivų tapo paskandintas Austrijos kariškas skraiduolis "Zenta." Daugiau Adriatiškose jurėse laivynų susirėmimų nebuvo.

Peking. Japonai apvaldė vokiečių geležinkelį į rytus nuo Weisavei, Kynuose, ir vokiečius tarnus nelaisvėn paėmė. Paėmė taipgi tulą skaitlių norinčių iškeliauti Austrijos rezervistų.

Venecija. Gauta čia žinia, jog tarp Austrijos kareivių pietinėj Vengrijoj apsireiškė azijatiška cholera. Apsirgo jau 9 sužeisti kareiviai. Turbut cholera iš Turkijos tapo atvilkta; Turkijoj ji gana smarkiai siaučia.

Londonas. Central News Agency praneša, jog Baltiko jurėse rusiškas skraiduolis paskandino vokišką skraiduolį, bet laivų vardų, nei vietos, kur tas atsitiko, nepaduoda.

Reuter'io telegrafo agentura praneša, jog serbai nuo austrų atėmė Ljubecna ir austrus nustumė dešimtį mylių atgal.

Prie Prusų rubežių jau susidurė vokiečių kariumenė su rusais, bet didesnių mušių čia dar nebuvo.

Belgijoj, aplinkinėse Brussels, po visais keliais vokiečiai minas padėjo ir aplinkinėse parengė apkasus. Garnizonai pasitraukė prie Ath, Tournai ir į kitas vietas, kur taipgi parengė apkasais sudrutintas stovyklas.

Indijų kunigaikščiai rengia savo kariumenes ir pasiųs jas pagelbon Anglijai. Parengtos išsiuntimui kariumenės 15 autonomiškų kunigaikščių; tikimasi dar sulaukti kariumenių 10 kunigaikščių. Gwalior maharadja davė $100,000 nupirkimui automobilių kariumenei ir $25,000 sušelpimui belgiškų pabėgėlių.

Sulyg paskutinių žinių, su paskandintais trimis angliškais kariškais skraiduoliais žuvo 1,400 įgulos žmonių. Angliško laivyno užvaizda garsina, jog tapo išnaikinti ir du vokiški povandeniniai laiveliai, bet vokiškoji vaidžia užtikrina, kad ten buvo tik vienas, su 20 žmonių, laivelis "U 9." Kas su juom atsitiko, dar nežinia.

Trapezunt, Mažojoj Azijoj. Netoli nuo čia angliškas garlaivis "Belgian King" užbėgo ant minos ir tapo paskandintas. Iš buvusių ant jo 120 žmonių, 98 išgelbėjo rusiškas garlaivis.

Berlinas. Vokiečiai užėmė Craonne kalvas ir miestą Bethany.

Paryžius. Lotaringijoj vokiečiai vėl peržengė Francuzijos rubežių ir užėmė Donestre ir Blamont.

Niš, Serbijoj. Serbai prie Krupini sumušė 250,000 austrų. Sujungtos serbų ir montenegrų kariumenės apvaldė Bosnijos sostinę Serajevo, kur tapo užmuštas Austrijos sosto įpėdinis ir jo moteris.

Londonas. Australijos kariumenė išnaikino vokiško bevielinio telegrafo staciją ant Nandu salos. Angliška vėliava tapo išpliekta ant salų Bismarkio archipelago.

Chicago, Ill. Chicagos advokatas, politikierius ir banko prezidentas Smulski gavo iš Bordeaux, dabartinės Francuzijos sostinės, telegramą nuo žymių lenkiškų veikėjų: pulkininko Galęzowskio, Ignaco Paderewskio (muziko) ir teplioriaus Stykos atsišaukimą į Amerikos lenkus, kviečiantį tuoj suorganizuoti bent 20,000 lenkų kareivių ir pasiųsti juos Anglijon padėti Vokietijos priešams išliuosuoti Lenkiją.

Berlinas. Galicijos tvirtovė Przemysl dar laikosi, rusai bombarduoja ją su visu smarkumu. Rusų šuviai mieste ne daug nuostolių pridirbo, bet išnaikino penkis tvirtovės fortus, o išviso jų yra aplink miestą 23. Vindobonon kasdieną atgabena daugybę sužeistų kareivių.

Austrų kariumenė mušiuose Galicijoj turėjo milžiniškus nuostolius. To nei Austrijos štabas neužgina. Austrų kariumenė, traukianti prie Krokavo tapo sulaikyta. Milžiniškas mušis turėsiąs atsibuti tarp Przemysl ir Krokavo. Mušin stosią 2 milionai kareivių.

Londonas. Korespondentas Londono laikraščio Daily Mail nuo mušio lauko Francuzijoj atsiuntė telegramą, kuriame praneša, jog francuzai vėl toliau nustumė dešinį vokiečių sparną tarp Peronne ir St. Quentin. Mušio lauko 6 mylių plotas nugrįstas užmuštų kareivių kunais. Francuzų kariumenės vadovas, generolas Joffre, pranešė karės ministeriui, jog ne tik armija generolo Kluck'o tapo atgal nustumta, bet traukiasi ir vidurys vokiečių kariumenės. Armija sosto įpėdinio jau seniau pasitraukė atgal.

Londonas. Garlaivis "Kilmarnoik" Šiaurinėse jurėse užbėgo ant vokiečių minos ir tapo į šmotus sudraskytas. Iš jo įgulos išsigelbėjo tik 3 žmonės.

Washington, D. C. Vokiškas ambasadorius gavo bevielinio telegrafo telegramą, jog francuzų priešakin žengimas eina vis silpnyn. Nuostolius mušiuose jie turėjo milžiniškus. Vidurys jų kariumenės atgal traukiasi. Tvirtovė Verdun vis be apsistojimo bombarduojama.

Konstantinopolis. Žydiškoj miesto Hasheni dalyj, prie "Auksinio Rago" siautė baisus gaisras, kuris išnaikino 800 namų. 3,000 žmonių neteko pastogės.

Rymas. Italijoj susiorganizavo liuosnorių pulkas iš 5,000 italų ir po vadovyste Garibaldi ištraukė padėti francuzams. Ir 1871 m. senasis Garibaldi ir dabartinio liuosnorių vadovo tėvas atėjo francuzams pagelbon. Senasis Garibaldi turėjo apie 30,000 iš visų civilizuotų kraštų liuosnorių ir kariavo Belforto ir Dijono aplinkinėse. 1871 m. karėj Francuzijoj buvo iš 10,000 kariautojų legijonas, susidedantis iš amerikonų ir kanadiečių liuosnorių. Tas jau rodo, kad visame civilizuotame sviete francuzai turi daugiau pritarėjų, negu vokiečiai. Vokiečiams kitos tautos neina pagelbon, iš tokių vokiečių pusėj kariauja vien pavergtos kitokios kilmės tautos, kurios kitaip pasielgti negali, bet su noru turbut niekas vokiečiams nepadeda.

Washington, D. C. Vokiškas ambasadorius garsina, buk sulyg atskaitos Belgijos dailės komisijos Belgijoj dailės daiktai ir turinčios istorišką ir dailės atžvilgiu didelę vertę triobos miestuose Louvain ir Liege nedaug nukentėjo, nes bombarduojant miestus, vokiečiai stengėsi tokių daiktų ir triobų nenaikinti. Ar ambasadoriaus pranešimas sutinka su teisybe, tai jau kitas dalykas. Gal jis vien teisinasi taip sau, kad apmuilinus kitiems akis, nes mat visuose civilizuotuose kraštuose už vokiečių barbariškus darbus dabartinėj karėj visi juos smarkiai peikia.

Londonas. Kariumenės vokiečių ir austrų renkasi į rytus nuo Krokavo, 50 mylių nuo jo. Čia turės buti didelis mušis, nes rusai turi stengtis paimti Krokavą, kad turėti liuosą kelią prie vokiečių tvirtovės Breslau.

Gana skaitlinga vokiečių kariumenė yra tarp Kališo ir Vieliunio, Lenkijoj. Ji stengiasi neleisti rusų prie Breslau ir Berlino.

Sulyg rusų štabo žinių, vokiečiai tapo iš Lenkijos išvyti, buk jei turėjo ir Kališą apleisti.

Rusai Galicijoj užėmė šiuos miestus: Sanok, Zagorz, Brzozow, Rymanow, Korsno, Korczyn, Frysztak, Blazovą, Jaslo, Gorlice, Odrzykon, Lancuta, Przeworsk, Rzeszow, Ropczyce, Dębica. Rusai garsina, buk čieli pulkai austrų kareivių pereina į rusų pusę.

Vokiečiai atšaukė savo kariumenę, Lietuvon įsiveržusią, kuri buvo užėmusi: Naumiestį, Vilkaviškį, Mariampolę, Kalvariją ir Suvalkus, taipgi Augustavą. Rusų valdžia paimtus vokiečių ir austrų kareivius siunčia dirbti kanalus, pilti kelius ir prie kitokių viešos naudos darbų.

Petrograd. Apie 60 čerkesų užpuolė vokiečių užimtą Lenkijoj miestą Częstachawą. Išmušė sargybą, išdaužė kavines ir restauranus ir nužudę keliolika vokiškų aficierų, sugrįžo atgal į rusų stovyklas.

Rusai Galicijoj užėmė Wisloko paupius, prie Vengrijos rubežių. Išvijo jie vokiečius, užėmusius Lenkijoj miestą Mlavą.

Paryžius. Francuzų kariumenės vadovas, generolas Joffre, praneša, jog ant dešiniojo vokiečių sparno nesiliauja nei dieną, nei naktį, smarkus mušiai. Kairįjį gi sparną generolo von Kluck'o palengva stumia Belgijon.

Vokiečiai bombarduoja miestą Soissons. Ir čia vokiečiai subombardavo katedros bažnyčią ir daug triobų. Bombarduojamas ir miestas Noyon.

Ant dešiniojo francuzų sparno, Lotaringijoj, vokiečiai pasitraukė iš miestų Nomeney ir Akrocourt.

Austrijos lenkų regimentai Galicijoj nenori muštis su rusais; pulkais jiems pasiduoda ir atiduoda daug ginklų ir amunicijos.

Londonas. Ties dideliu Vokietijos miestu Duesseldorf atlėkė penki angliški orlaiviai ir mėtė bombas į vokiškų orlaivių stovyklas. Nors vokiečiai šaudė,

bet nepataikė. Kiek vokiškų orliavių bombos išnaikino, tą valdžia slepia.

Paryžius. Žinovai apskaito, jog karė Europos tautoms atsieis 14 miliardų doliarių į metus. Nelengva tiek pingų gauti.

Visus vokiečių užpuolimus ant tvirtovės Verdun garnizonas atmušė. Prie Louvain francuzai paėmė 7,000 vokiečių.

Į Ath, Belgijoj, atkako 1,500 vokiečių, bėgančių iš Francuzijos. Yra tai pirmutiniai pabėgėliai, bet jie pasakoja, kad bėga daug daugiau.

Londonas. Kariškoji valdžia trims dienoms uždarė Berlino socialistų laikraštį "Vorwaerts" už tai, kad jis peikė vokiečių elgimąsi su belaisviais. Vėliaus jisai likosi visai uždarytas.

Petrograd. Rusijos karės ministerija pagarsino, jog rugsėjo 14 d. paėmė 64,000 austrų ir vokiečių, 681 lauko kanuolę ir 44 revolverines kanuoles. Ber kur buvo mušis, to negarsina

Rusų skraiduolis "Bajan" Baltiko jurėse paskandino vieną vokišką kališką skraiduolį ir du torpedinius laivus.

Anglija Belgijon atsiuntė daugiau kareivių ir mėgįs besitraukiančius iš Francuzijos vokiečius iš užpakalio užpulti.

Varšava. Nors Rusijos karės ministerija garsina, jog vokiečiai iš Lenkijos tapo išvyti, bet ištikro jie laiko Kališą, kurį pavertė į tvirtovę, taipgi Čęstochawą. Gana didelės vokiečių pajiegos yra prie Wloclawko ir Makowo. Traukimas vokiečių nuo Augustavo, dėlei kelių blogumo, pasiliovė.

Berlinas. Vokietijos ir Austrijos kariumenės kruvon suėjo prie Krokavo, kur laukiama dabar didelio mušio su rusais.

Paryžius. Rytiniuose Prusuose rusai vėl žengia vakarų link.

Sujungtos francuzų ir anglų pajiegos stengiasi atkirsti generolą Kluck nuo vokiečių vidurio ir paskui jį apsupti.

Kalkutta. Vokiečių kariškas skraiduolis paleido kelis šuvius į didelį Indijų miestą Madras. Mušti vokiečius Kynuose pagelbon japonams Anglija iš Indijų atsiuntė 1,500 savo kareivių.

Londonas. Montenegro valdžia garsina, jog jų kariumenė paėmė miestą Tračeno, o pasislėpusi mieste Serajevo austrų kariumenė tapo iš ten išvyta.

Washington, D. C. Vokietijos ambasadorius pagarsino iš Berlino atėjusį telegramą, sulyg kurio: ant dešiniojo vokiečių sparno prie upės Oise mušiai sustojo. Apeiti tą sparną francuzams nepasisekė. Mėginimai francuzų iš tvirtovių Verdun ir Toul išėjus vokiečius užpulti nepasisekė; jie tapo atgal atmušti. Vokiečiai bombarduoja francuzų fortus Troyon, Camp des Romains ir Lionville. Įsiveržti francuzams Lotaringijon taipgi nepasisekė, jie nuo rubežiaus tapo atmušti.

Prie Krupini austrai sumušė serbus ir miestą tą nuo jų atėmė.

Paskandinęs tris angliškus kariškus skraiduolius vokiškas povandeninis laivelis "U 9" laimingai atplaukė į savo stovyklas. Jis jokių nuostolių neturėjo. Angliską skraiduolį "Pathfinder" paskandino vokiškas povandeninis laivelis "U 21."

Canton, Kynuose. Kyniečiai pradeda boikotuoti japoniškus išdirbinius, bet valdža nenori leisti. Laikraščius, talpinančius peikiančius japonus straipsnius, uždarinėja.

Paryžius. Atėjo čia žinia iš Triesto, jog Adriatiko jurėse Austrijos laivyno du torpediniai laiveliai ir vienas torpedų naikintojas užbėgo ant minos ir tapo išnaikinti.

Priešakinė rusų kariumenės dalis atsirado jau prie Krokavo.

Leidžiamas mieste Bachman, Westfalijoj, vokiškas socialistų laikraštis "Volksblatt," už kritikavimą karės vedimo budo Francuzijoj tapo uždarytas, o redaktorių suėmė.

Smarkus mušiai austrų su rusais dar vis traukiasi Zamoscio ir Sandomiro aplinkinėse.

Francuzai nuo vokiečių, po smarkiam mušiui atėmė miestą Peronne. Ant kairiojo sparno su didelėmis pajiegomis vokiečiai mėgino perlaužti rytinę francuzų sparną, bet jiems pasisekė atstovėti.

Į rytus nuo Argonne vokiečiai paėmė miestą Varennes. Mušiai čia nesiliauja.

Vokiečių kariumenė iš rytinių Prusų traukiasi ir renkasi ant linijos Kališ—Thorn, nes čia, nuo Varšavos veržiasi skaitlinga rusų karumenė.

Tarp Oise ir Aisne vokiečiai labai skaitlingi ir ateina jų vis daugiau; ginasi jie už apkasų, bet francuzams pasisekė juos truputį atgal nustumti. Nancy aplinkinėse vokiečiai mėgino priešakin žengti, bet tapo sulaikyti.

Washington, D. C. Karės ministeris Daniels prisakė uždaryti staciją bevielinio telegrafo Siascousettt.

Petrograd. Liublino laikraščio redakcija visokias naujienas balsu iššaukia, nes, dėl stokos popieros, laikraščio leisti negali.

Berlinas. Prie tvirtovės Ivangorod, bėgant traukiniui su kareiviais per Vislos tiltą, tiltas sugriuvo ir traukinis upėn nupuolė. Prigėrė 1,000 rusiškų kareivių ir daug aficierų.

Londonas. Priešakinės rusų kariumenės dalis atsirado jau prie Krokavo. Dabar jau visa Galicija, išskyrus vien tvirtoves Przemysl ir Krokavą, yra rusų apvaldyta. Galicijos geležinkeliai veik visi yra rusų rankose.

Rusijos karės ministeris užtikrina, jog rusai į dvi savaiti galutinai išnaikins austrų vokiečių kariumenes.

Francuzai išvijo vokiečius iš Peronne. Tokiu budu vokiečiai nuo Paryžiaus tapo nuvyti 75 mylias.

Paryžius. Sujungtos francuzų ir anglų kariumenės palengva, bet nuolatai stumia vokiečius ir neužilgo juos išvys iš Francuzijos, o paskui ir iš Belgijos.

Vokiečiai meluoja, jog į Rheims bažnyčią paleido tik vieną šuvį, ir buk bažnyčia tik nežymiai tapo pagadinta. Ištikro jon paleido jie 50 didelių bombų ir iš jos liko tik vieni griuvėsiai.

Londonas. Anglijos laivyno ministeris, lordas Winston Churchill apreiškė, jog Angilja karę pradėjo, norėdama perkeisti Europos žemlapį ir suteikti savistovystę ir mažoms tautoms.

Iš karės bėgio pasirodo, kad vokiečiai tik tuose mušiuose anglius ir francuzus įveikė, kur jų yra daugiau, bet kur tik susiremia lygios pajiegos, ten vokiečiai buva įveikti.

Bern, Šveicarija. Vokietija atsišaukė į Šveicarijos valdžią su prašymu peř Šveicariją leisti Francuzijon vokiečių kariumenę. Šveicarija vienok prašymą atmetė ir apreiškė, jog jeigu vokiečiai mėgintų jos neutrališkumą sulaužyti, šveicarai jo apgynimui stos taipjau, kaip stojo belgai; tąsyk ir italai stos prieš vokiečius.

Londonas. Šiaurinėse jurėse norvegiškas garlaivis "Hesvik" užbėgo ant vokiečių pamestos minos ir tapo paskandintas.

Rugsėjo 26 d. karėn išplaukė 32,000 Kanados kareivių. Laivus, vežančius tuos kareivius, lydi kariški laivai. Neužilgo Kanada pasiųs prieš vokiečius dar daugiau savo kareivių.

Kopenhagen, Danija. Gauta čia žinia, jog Vokietija rytiniuose Prusuose sulaikė pasažierinių traukinių bėgiojimą, nes buk ten prasidėjo didelis mušis vokiečių su rusais.

Paryžius. Mėginant veržti francuzų tvirtovę Verdun, užmušta 10,000 vokiečių, o sužeista 20,000.

Berlinas. Bombarduoti francuzų tvirtovę Verdun vokiečiai iš Metz išsiuntė sunkias, toli nešančias, dideles kanuoles.

Bordeaux. Ant karės lauko Francuzijoj iš Anglijos atėjo daugiau kareivių. Gauta čia žinia, jog vokiečių generolas Stenzer paliepė savo kareiviams neimti pasiduodančių francuzų kareivių, bet visus išmušti, kad nei vieno francuzo neliktų.

Francuzų kairysis sparnas susirėmė prie Noyon su didesnėmis vokiečių pajiegomis, todėl turėjo truputį atgal pasitraukti. Bet gavę pastiprinimą, francuzai vėl palengva vokiečius stumti pradėjo. Ant to sparno smarkus mušiai traukiasi toliau. Ant dešiniojo sparno vokiečiai palengva trauktis pradėjo. Į pietus vokiečiai taipgi traukiasi atgal. Maas paupiuose vokiečiai nužengė iki St. Mihiel, bet persikelti per upę nepasisekė.

Petrograd. Vokiečių žengimas Suvalkų ir Augustavo aplinkinėse tapo sulaikytas.

Londonas. "Central News Agency" gavo per Rymą žinią iš Berlino, jog belaisvių apskaityme vokiško štabo, kuris pranešė, jog Vokietijoj yra 250,000 belaisvių, padaryta žymi klaida: belaisvių yra tik 50,000, o tame tik 30,000 rusų.

Austrijos portą ir salą Lissa užėmė išsodinti nuo francuziškų kariškų laivų jureiviai ir išpliekė francuzišką ir angliską vėliavas.

Morokko sultanete francuzai suėmė ten gyvenusius vokiečius ir atgabeno į Sebdu.

Bosnijoj, ant visos linijos tarp Zworinko, Lošincos ir tarp Minibja ir Sabats per visą rugsėjo 23 d. traukėsi smarkus mušiai serbų su austrais.

Rytuose Francuzijos pasisekė vokiečiams nustumti francuzus iki Varennes. Ant dešiniojo upės Maas šono užėmė jie kalvas aplinkinėse Hatton Chatel iki St. Mihiel. Jie bombardavo fortus Paroches ir Camp des Romains, bet jų paimti neįstengia.

Berlinas. Vokietija skiria komisiją ištirti priežastis išnaikinimo Belgijos miesto Louvain. Bet ta komisija bus vokiška, tai, suprantama, kad ji vokiečių kaltės neras.

Vokiški laikraščiai kelia smarkius protestus dėl to, kad anglai bombardavo atvirą miestą Daressalam, vokiškose valdybose rytinėj Afrikoj. Bet Daressalam tai ne vokiečių išnaikintas atviras Belgijos miestas Louvain.

Paryžius. Laikraštis "Petit Parisien" praneša, jog Francuzija grąžina atgal Afrikon iš ten Europon partrauktus čiabuvių regimentus, nes kareiviai neišlaikytų Europoj šalto žiemos oro.

Didelės apgulimo kanuolės, kurias atsigabeno vokiečiai Paryžių bombarduoti, nuklimpo dumble, todėl jas turėjo klampynėj palikti, ir jos teko francuzams, bet ir jie jų negali išgriebti.

Vindobona. 30,000 serbų įsiveržė į Slavoniją. Austrai išsyk pasitraukė, bet kada serbai sustatė ginklus ir pradėjo pilti tvirtovę, austrai sugrįžo atgal ir užpuolė to nesitikėjusius serbus. Daug jų užmušė, daug upėj paskandino, o 7,000 suėmė.

Londonas. Vokiečiai, neužsitikėdami Austrijos garnizonui, kuriame buvo daug lenkų kareivių, patįs užėmė Krokavą, senovės Lenkijos sostinę. Miestą valdo vokiečių kariškas komendantas ir vokiški aficierai; civiliškoji miesto valdžia tapo panaikinta. Gyventojai pulkais bėga iš miesto. Komitetas, tvarkantis lenkų liuosnorių legijonus, prasišalino iš Krokavo, o čia atkako trįs korpusai vokiečių kariumenės.

Vokiečiai sulaikė žmonių susisinešimams geležinkelių bėgiojimą tarp Berlino, Gedanijos, Elbingo ir Stettino. Matyt, vokiečiai bijosi užpolimo nuo jurių.

Petrograd. Rusų kariumenė sulaikė Suvalkų gubernijoj vokiečių pirmyn žengimą; Galicijoj rusai išvijo austrų kariumenę iš Chyrowo ir nustumė Krokavo link.

Rusijos kariumenės vadovas, kunigaikštis Nikolajus Nikolajevič pranešė, buk rusai apvaldė ausrtų pozicijas Czyžki ir Fusztyn, taipgi miestą Radymno. Austrų garnizonai pasitraukė iš Medykų ir Burgudų ir pasislėpė už Przemysl'io fortų. Rusams teko austrų artilerija.

Prie tvirtovės Jaroslaw mušiai austrų su rusais traukėsi septynias dienas, bet galų gale rusai atėmė nuo austrų kalvas, o kariumenę, ten buvusią, išvijo į Przemysl.

Londonas. Smarkus, dar nepabaigti mušiai serbų su austrais traukiasi prie Zworniko ir Lošnicos, Bosnijoj. Austrai pareikalavo nuo Serbijos sostinės, Belgrado, pasidavimo, bet įgula reikalavimą atmetė.

Paryžius. Sujungtos francuzų ir anglų kariumenės vėl nustumė vokiečių kariumenę iki St. Quentin, taigi visai arti rubežiaus.

Aisne paupiuose ant visos linijos 120 mylių traukiasi kruvini mušiai virš 2 savaič. be paliovos, lygiai dieną ir naktį, bet nei viena pusė kitos negali įveikti.

Petrograd. Didelės rusų kanuolės išgriovė du fortu Przemyslio tvirtovės.

Londonas. Anglijos kariumenės aficierai praneša, jog gana didelės vokiečių pajiegos, užpultos francuzų, padavė ženklą anglų kariumenei, jog nori pasiduoti. Bet prisiartinus anglams, norėjusiems pasiduodančius paimti, vokiečiai pradėjo šaudyti. Aficierai paliepė kareiviams sugulti ant žemės, atsigabeno tris revolverines kanuoles ir visus tuos vokiečius iššaudė.

Netoli garsaus Waterloo mušio lauko yra jau 40,000 vokiečių kareivių, pasitraukusių iš Francuzijos. Belgijoj vokiečiai apkasais drutina savo pozicijas.

Londonas. Vokiški orlaivininkai iš orlaivių metė bombas į laivų varstotus Boulogne. Francuzijoj, bet nedaug nuostolių pridirbo, išgązdino vien žmones.

Washington, D. C. Kongresas priėmė prezidento Wilsono sumanytą mokestį uždengimui Amerikos iždo neprietekliaus dėlei kares Europoj. Naujasis mokestis iždui atgabės 105 milionus doliarių.

Paryžius. Vokiečiai atgavo Alzatijos miestą Muelhausen ir aplink jį rengia tvirtovę. Mušiuose prie Verdun užmušta vokiečių 10,000, o sužeista 15,000.

Antwerpenas. Vokietijos ciesorius atsišaukė į Belgijos karalių, siulydamas jam taiką be Anglijos ir Francuzijos žinios, bet karalius tai atmetė, nenori jis vienas taikytis. Tarpe Antwerpeno ir Brussels belgai sumušė dalį vokiškos kariumenės ir paėmė 800 belaisvėn.

Francuziškas kariškas skraiduolis užėmė Kameruno portą Koko. Kamerun yra tai vokiška valdyba piet-vakarinėj Afrikoj.

Londonas. Mušis francuzų su vokiečiais aplinkinėse St. Quentin pasibaigė francuzų pasitraukimu.

Japonai užėmė Kynų portą Wei-Haien, į pietus nuo Te-Chi-Li. Kynų kariumenė nesipriešino japonams.

Niš, Serbijoj. Po smarkių mušių serbai nuo austrų atėmė miestą Linkavą, o montenegrai Rogaticą, 10 mylių nuo Serajevo.

Londonas. Vokiškas štabas garsina, jog ant dešiniojo sparno buvo gan smarkus mušiai, bet jie pasiliko neišrišti. Vokiečiai prie Verdun užėmė fortus Camp des Romains ir St. Mihiel.

Vokiečių armija, generolo von Kluck, prie upės Oise pradėjo priešakin žengti ir nustumė kairįjį francuzų sparną 12 mylių atgal (tai išpuola tik 1 mylia, nes pirma francuzai vokiečius nustumė 11 mylių). Ant vakarinio kariumenės sparno mušiai traukiasi toliau.

Vokiški orlaiviai skraido Flandrijoj, o Ostendoj metė miestan bombas.

Angliški kariški laivai pagavo vokišką "Ossa," kuris iš Portland, Ore., gabeno kviečių ir miežių transportą.

Francuzų kariški laivai paėmė austrų tvirtovę Pelagosa.

Washington, D. C. Austrijos ambasadorius Dumba užtikrina, buk žinia apie atidavimą serbams ir montenegrams Bosnijos sostinės Serajevo yra neteisinga.

AR PAKLAUSYS?

Taikos angelas negalėjo sulaikyti nuo karės. Jis verkia, kuomet jo visos pastangos nuėjo perniek ir Europa pasinėrė karės liepsnose. Bet štai ateina Juodas Badas ir sugniaužęs kumščias sako: "Tavęs neklausė, bet jie turės paklausyt manęs..."

Berlinas. Penktasis Vokietijos ciesoriaus sunus Oskar ant karės lauko apsirgo ir tapo Metzan atgabentas. Rašo taipgi, buk ir ciesorius nuo arklio nupuolė į pilną vandens grabę ir gavo plaučių uždegimą.

Petrograd. Laikraštis "Novoje Vremia" gavo žinią iš Bukaresto, buk Rumanija sutraukė pirmą savo kariumenės korpusą prie Austrijos rubežių.

Londonas. Anglijos karės ministerija organizuoja naują armiją, kuri tuoj bus prieš vokiečius Francuzijon prisiųsta.

Didesnė dalis kariumenės, stovinčios prie Antwerpeno, yra austrai. Ir didėsės apgulimo kanuolės čia atsiųstos iš Austrijos.

Anglai užėmė prigulinčius Vokietijai deimantų laukus Liudevitz vokiškoj valdyboj, o vokiečiai apvaldė angliską valdybą Didžuvių įlankoj, Afrikoj.

Kadangi Brussels ir Liege miestai neįstengia išmokėti vokiečių uždėtos kontribucijos ant vieno 40 milionų, o ant kito 10 milionų doliarių, nes iš bankų pinigai tapo į Antwerpeną išgabenti, tai gyventojus apėmė baimė, kad vokiečiai nenaikintų istoriškų triobų ir moksliškų beidailės rinkinių ir įtaisų, o tokių ypač Brusselyj yra daug: vien karališkame knygyne yra didelės vertės knygų 600,000 tomų, 100,000 rankraščių ir 50,000 senovės pinigų.

Šitą mėnesį iš Galveston Londonan išgabeno 3,420,000 bušelių kviečių, o iš Bostono 200,000 bušelių. Anglija maisto sau pakaktinai parsigabęs, nes vokiškas laivynas gabenimo sutrukdyti neįstengia.

Londonas. Tarpe Brussels ir Termonde anglų ir belgų kariumenės užpuolė traukiančią į Termonde vokiečių infanteristų brigadą ir ją sumušė. Apart belaisvių, paimta dikčiai vežimų su amunicija ir maistu.

Vokiečiai, keršindami, bombardavo belgų stovyklas tarp Malines ir Alost. Mieste Malines tapo dručiai pagadintas geležinkelio rumas ir daug namų sugriauta. Užmušta tulas civilistų skaitlius.

Paryžius. Atlėkė ties miestu vokiškas orlaivis ir mėtė miestan bombas. Užmušta vienas vyriškis ir sužeista mergaitė. Orlaivininko, matyt, norėta išnaikinti Eiffelio bokštą, kur yra beveilinio telegrafo stacija, bet jos neužgavo.

Varšava. Atlėkė čia Zeppelino systemo vokiškas orlaivis ir miestan mėtė bombas, kurių expliozijos užmušė tris kareivius. Bet prie tvirtovės Novogeorgievsk šuviais jis tapo žemėn nutrauktas ir teko rusams.

Paryžius. Buvęs Francuzijos užsienių ministeris Pickon sako, jog vokiečiai iššaudinėja sužeistus francuzų kareivius, taipgi moteris ir vaikus.

Rusų generolas Rennenkampf, du syk jau Prusuose sumuštas, vėl priešakin žengia ir antrą kartą sakosi užėmęs miestą Soldau. Bet vokiečiai tą žinią užgina.

Ant linijos tarp Rheims ir Sonain vokiečių ciesoriškoji gvardija mėgino priešakin žengti, bet tapo nustumta iki Berry au Bac.

Rugsėjo 25 d., matyt, vokiečiai norėjo mušį užbaigti, savo pusėn pakreipti, todėl su neišpasakytu smarkumu mėgino francuzų eiles perlaužti, bet tas nepasisekė, vien nužudė jie vėliavą, kiek kanuolių ir dikčiai kareivių belaisvėn pakliuvo.

Petrograd. Susirėmimai rusų buvo Suvalkų gubernijoj prie Sopockinės ir priešais Druskininkus. Pereiti kiton Nemuno pusėn vokiečiams nepasisekė; prie Druskininkų juos sumušė.

Pranešama dar, kad buvo mušis prie Mariampolės. Žinios sako, kad šiame mušyje vokiečiai buvo atstumti atgal 10 angliškų mylių.

Irkucko gubernatorius nuo karės ministerijos pareikalavo, kad paimti belaisvėn Rusijos priešai butų atsiųsti Siberijon kelius taisyti.

Iš Antwerpeno atėjo žinia, jog tarp vokiečių kareivių šiltinė vis smarkiau pradeda siausti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ GARDNER, MASS.

Nelemtas pasielgimas. Darbai. Teatralė draugija "Aidas" turėjo parengusi šokius, į kuriuos prisirinko gana daug publikos; buvo žmonių net iš aplinkinių miestelių. Šokiai, kaip šokiai, ir apie juos netaip svarbu paminėti. Bet čia noriu nurodyti į vieną apsireiškimą, kurį visi rimtesnieji vietos žmonės griežtai pasmerkia. Keli vyrukai, kurie vadina save socialistais, stovėjo prie durių ir atkalbinėjo žmones, kad neitų šokiuosna. Girdi, "ką čia eisi ant špitolninkų šokių. Geriaus nuvažiuoti pas mergas negu eiti ant "Aido" šokių." Reikia pastebėti, kad "Aidas" yra pažangi ir tautiška draugija. Bet ne tame svarba. Vietos žmonės su pasipiktinimu iš tokio pasielgimo sako, kad, nežiurint, kokios pakraipos butų draugija—tautiška, socialistiška ar bažnytinė—panašus pasielgimas yra tiesiog begėdiškas. Jie sako, kad jei neprijauti, gali neiti, bet atsistoti prie svetainės durių ir žmones atkalbinėti, o juo labjau siulyta "mergas" vieton šokių, toksai pasielgimas iš kiekvieno doro žmogaus, kokių pažiurų jisai nebutų, užsitarnauja kuosmarkiausio papeikimo. Tikimasi, kad vietos lietuviai socialistai ištirs, ar ištikrųjų anie vyrukai prisiglaudę prie socialistų, ir jei tai pasirodys teisybė, kad rusų socialistai tuos vyrukus arba suvaldys, arba neleis jiems žeminti socialistų vardą, prašalindami juos iš savo tarpo. Tą patį padarytų ir kiekvienos sriovės žmonės.

"Aido" dr-ja prie Pleasant gatvės nusisamdė svetainę, kurioje bus galima turėti šokiai, žaidimai, įvairųs vakarai ir t.t.

Darbai musų mieste pradeda truputį gerintis. *X.*

IŠ GIRARDVILLE, PA.

Prakalbos. Rugsėjo 20 d. atvyko čia su prakalbomis p. Smelstorius iš Philadelphijos. Prakalbas surengė LSS. 79-ta kuopa. Buvo dalinami plakatai išanksto, bet žmonių susirinko nedaug. Prakalbose dalinta raudonomis raidėmis išleistas "Kovos" numerius. Ponas Smelstorius pirmiausia kalbėjo apie dabartinį gyvenimo surėdymą, apie streikus ir t. t. Publikai prakalba patiko. Tarp susirinkusių buvo girdėtis šnektos, kad socialistai einą geryn, rimčiau pasielgią, nieko nekludą ir darbininkams nešą šviesą. Bet kur iškentės vilkas nestaugęs. Antroje prakalbų dalyje pasipylė pliovonės ant niekam neprasižengusių ypatų, kurių dar ir pravardės minėta. Pasigirdo ir apie kunigų vaikus, ir kunigų gaspadines ir t.t.

Girardvilietis.

IŠ DORRISVILLE, ILL.

Prakalbos. Rugsėjo 13 d. LSS. 187 kp. parengė prakalbas. Kalbėtojum buvo p. J. T. Kučinskas. Žmonės, kurie tikėjosi šiose prakalbose išgirsti ką nors gero, labai apsiriko. Kalbėta apie kares abelnai ir taipogi apie dabar Europoje esančiąją. Patriotizmas ir kunigija pasmerkta, kaipo visų karių priežastis. Labjausiai bombarduota krikščionija. Nors p. K. išgyrė Kristaus mokslą kaipo teisingiausią, bet sakė, kad dvasiškija pamynusi po kojų tą mokslą. Tačiaus, girdamas Kristaus mokslą, ponas kalbėtojas čia pat prieš jį prasižengė, kviesdamas sugriauti bažnyčias iš pamatų. Rods, jei krikščioniškai ir išmintingai butų norėta pasielgti, tai butų patarta negriauti, bet užtėmytasas klaidas taisyti. Kalbėdamas apie buvusias kares, p. K. parodė neperdidelį istorijos žinojimą, kaip matyt iš tvirtinimo, kad Rusija apskelbusi Japonijai karę (Žinoma yra, kad Japonija pirmutinė pertraukė dipliomatiškus santikius su Rusija ir bet formalio karės apskelbimo užpuolė ant rusų). Prasidėjus kalbai apie dabartiniąją karę, iškilo vienas įdomus dalykas. Ačiu Europos socialistų pritarimui karei, socialistai abelnai atsidurė labai keblame padėjime: pirmiaus visur sakėsi stovį principialiai prieš karę, o, iškilus šiai karei, kaip vokiečių, tai ir francuzų socialistai pilnai pritarė savo šalių valdžiai ir prižadėjo ją remti. Nežinant smulkmenų, kaip viskas tenai atsi-

tiko, reikėtų palaukti, kaip Vokietijos ir Francuzijos socialistai paaiškins savo pasielgimą. Ponas kalbėtojas, matyt, yra nekantrus žmogus ir čia pat stojo už advokatą vokiečių socialistams, buk jie giną savo tėvynę nuo Rusijos barbarizmo (nors ne Rusija Vokietijai, bet Vokietija Rusijai karę apskelbė, ir tokiu budu Vokietijai, kadangi yra užpuolusiaja puse, nėra reikalo gintis). Apie francuzų ir rusų socialistus, kurie gali pasisakyti, ir sakosi, giną savo tėvynę nuo užpuolusių vokiečių militarizmo, ponas kalbėtojas pasistengė visai užmiršti. Skaitanti įvairius laikraščius ir nenorinti buti neprašytais advokatais gerai žino, kad Vokietija pirmutinė užpuolė Rusiją ir Francuziją, sulaužė Belgijos ir Luxembergo neutralitetą.

Buvęs Prakalbose.

IŠ BALTIMORE, MD.

"Blinda" sienoje. Vietinė Teatro Mylėtojų dr-stė rugsėjo 19 d. statė scenoje Žemkalnio parašytą 4 aktų ir vieno paveikslo dramą "Blinda." Nors puikiai buvo išgarsinta ir publikos prisirinko pilna svetainė, bet vaidinimas nekaip nusisekė. Viena: rolės buvo paskirstytos labai netinkamai, nes, teko girdėti, ne režisierius dalino roles, bet kas kokios rolės norėjo tai tas ją ir pasiėmė. Režisierius pasiskyrė sau paties "Blindos" rolę. Jisai sakosi tą Blindą vaidinęs Chicagoje 1910 metais, ir net gerai. Bet Baltimorėj jojo Blinda išėjo silpnai: viena, ką rolės nemokėjo atmintinai, antra, ir nudavimai buvo silpni. Priegto, kuomet reikėjo prie publikos apsirengti į elgetą, tai apsirengė išvirkščiai. Kiti visi ir neperpuikiausiai vaidino, ir čia kaltė irgi rolių nemokėjimas. Publika savo lankymusi gerai remia vakarus. Nepriderėtų atšaldinti to publikos prijautimo, ir, atmetus pašalinius ir nenaudingus dalykus į šalį, musų jaunimui reikėtų daugiau rupintis scena. Dabar gi dauguma musų jaunimo girtuoklystėje paskendusi (Apie šį vakarą rašo mums kitas korespondentas, bet vaidinimo jisai taip nenupeikia. *Red.*).

Bijunas.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Priešseiminė konferencija. Rugsėjo 21 d. Draugelio salėje atsibuvo priešseiminė visų Brooklyno ir New Yorko draugijų atstovų konferencija. Atstovų susirinko 81 nuo 30 draugijų. Apart atstovų, buvo nemažai ir pavienių vietinių inteligentų. Išrinkus prezidiumą ir priėmus mandatus, kilo klausimas, ar visi lygiai turi balsą, ar tiktai draugijų atstovai. Čia pasirodo dvi aiškios sriovės, tautininkų ir socialistų. Tautininkai aiškina, kad šioji konferencija buvo šaukiama lygiomis teisėmis visiems, kaip draugijų atstovams taip ir pavienioms žymesnėms ypatoms. Socialistai prieštarauja ir užmeta komisijai, kad ji, pati per save susitvėrus, neturėjo teisės veikt, neigi šios konferencijos sušaukti, ir tiesiog pradeda kolioti komisiją ir duoda įnešimą, kad neturintieji mandatų neturėtų balso šioje konferencijoje (Čia aiškiai galima buvo matyt, kad socialistai, prašalinę pavienes ypatas, tarpe kurių daugiausia tautininkų buvo, galės draugijų atstovus vest į tą pusę, į kurią jiems patinka). Po karštų ginčų prieina prie balsavimo. Nubalsuoja, kad neturintieji mandatų neturi balso. Šieji apleidžia salę.

Tolesniai kįla klausimas, keno vardu bus rengiamas seimas. Neviackas, Pruseika ir Šukys karštai ginčija, kad reikią pavesti visą seimo rengimo reikalą "Draugijų Sąjungai," (Draugijų Sąjunga yra po globa socialistų), nes toje sąjungoje esama 28 draugijų, sudarančių šioje konferencijoje didumą. Tautiečiai reikalauja, kad butų rengiamas seimas visų Brooklyno draugijų vardu. Kįla dideli ginčai, užgauliojimai ir net sumišimas.

Galų gale prieina prie balsavimo. Prezidium skaito: pirmas įnešimas, kad visos Brooklyno ir New Yorko draugijos rengia seimą; antras, kad "Draugijų Sąjunga" paima seimo rengimą į savo rankas. Čia Šukys pašoka ir sako, kad prezidium neteisingai elgiasi su įnešimais, statydamas pirma ne tą, kuris privaląs buti; girdi, pirmas įnešimas turįs but, kad "Draugijų Sąjunga" rengianti seimą, nes jau vakar tai buvę įnešti jųjų konferencijoje. Prezidium aiškina, kad vakarykštė konferencija nieko bendro neturinti su šiadienine. Kįla vėl triukšmas. Pagalios Liutkauskas aiškina, kad jeigu "Draugijų Sąjunga" prisiima padengti visus iškaščius seimo rengimui, tai tegul ji rengia. Neviackas aiškina, kad "Draugijų Sąjungos" konferencijoje nutarę tiktai inciativą pasiimti seimo rengime, o kaštus nutarę padengti iš fondo, kuris busiąs surinktas Lietuvos gelbėjimui. (Čia daugelis nusistebi iš tokio nutarimo). Balsuoja. Dusyk suskaičius balsus, pasirodo, kad lygiai kaip už "Draugijų Sąjungą," taip ir prieš. Pasilieka pirmininkui nuspręsti, o kad pirmininkas tautininkas ir socialistai žino, kad nebus jųjų pusėj, kelia triukšmą ir reikalauja išnaujo balsuoti. Širvydas pataria australišku budu balsuoti, t. y. išsaukiant atstovus vardais. Sutinka. Nubalsuoja trimi balsais, kad seimą rengia visos Brooklyno draugijos.

Tolesniai renka komisijas salės samdymui, koncertų rengimui ir t. t.

Pagalios Rimka skaito referatą autonomijos klausime. Nutarta priimti ir pavesti seimui apsvarstyti.

Susirinkimas užsibaigė 2 val. nakties.

Rokiškietis.

IŠ WESTVILLE, ILL.

Apie neprigulmingąją parapiją. Rugsėjo 19 d. vakare atvažiavo į čia neprigulmingas arcivyskupas Vilate. Kai-kurios draugystės ji su iškilme pasitiko. Tą patį vakarą arcivyskupas pašventino varpą, o ant rytojaus taip pat su iškilme pašventė neprigulmingąją lietuvių bažnyčią. Pašventinime dalyvavo arcivyskupas Vilate ir 4 kunigai; tarp kunigų nebuvo nei vieno pažįstamo lietuvio kunigo, išskiriant Jankauską. Iškilmėje taipgi dalyvavo 5 lietuviškos draugystės, 2 svetimtautiškos ir daugybė žmonių. Po bažnyčios apšventinimui arcivyskupas laikė mišias; po evangelijai Jankauskas sakė pamokslą, kuriame daugiau nieko nepasakė, kaip tik nupeikė kunigus ir vyskupus, išvadindamas juos išgamomis ir žmonių skriaudikais. Po pamokslui prasidėjo dirmavonė, o apie 4 valandą vakare arcivyskupas važiavo pašventinti tautiškų kapinių dalį neprigulmingajai parapijai. Panedėlyje arcivyskupas atlaikė mišias už Lietuvą. Tokiu budu užsibaigė visas pašventinimas. Ned., rugsėjo 20 d., kun. Gustaitis sakė pamokslą apie tikėjimą, o po pietų 3 val. sakė prakalbą, duodamas kiek paaiškinimų apie kun. Jankauską, kad šisai nesąs tikru Rymo katalikų kunigu; taipgi aiškino, iš kur paeina neprigulmingoji sekta.

Dabar žmonės visaip mano, abejoja ir kelia ginčus. Vieni sako, kad Jankauskas yra tikru kunigu, o kiti sako, kad ne. Besiginčijant, net jau ir kelios peštynės ištiko.

Gerai Žinąs.

IŠ CLEVELAND, OHIO.

Didelė paroda. Rugsėjo 20 d. buvo pas mus visuotinas tautiškas apvaikščiojimas su programu, pelnas skiriama pastatymui lietuviškos svetainės, kuri yra čia butinai reikalinga. Užvardinta ši iškilmė: "Tautiškas Apvaikščiojimas Clevelando lietuvių 50 m. sukaktuvių raštininko S. Daukanto ir 10 m. atgavimo spaudos Lietuvoj." Užkviestos buvo visos draugystės, išskiriant socialistų 3 kuopas. Dar per ilgą laiką prieš tai visi rengėsi kaip įmanydami: chorai su dainomis, dekliamatoriai su eilutėmis, benas su muzika, oratoriai su kalbomis, kareiviai lavinosi maršavime,—žodžiu, visi subruzdo.

Štai ir prisiartino ta iškilmingoji diena. Nelaimei, draugystės, užsisakiusios pas Cleveland Transit Co. vežimus ir papuošusios juos, iš priežasties sulužimo elevatorio rato, negalėjo nuleisti tų vežimų nuo ketvirto augšto. Likosi ten S. Daukanto puikiai papuoštas vežimas, "Mirtos" choras du vežimu ir C. L. T. D. choro vienas vyrų vežimas; tiktai vienas C. L. T. D. choro merginų vežimas buvo nuimtas.

Buvo garsinta, jog paroda prasidės 2 valandą po piet, bet atsitikus virš minėtai nelaimei, paroda prasidėjo tik apie trečią valandą. Oras buvo gražus. Maršavimas prasidėjo nuo Šv. Jurgio lietuviškos bažnyčios. Apėjusi keletą blokų lietuvių kolionijoje ir nuėjusi į patį miesto centrą, paroda sukosi į Germania Hall, kur turėjo buti išpildytas programas. Parodoje dalyvavo vietinis L. T. benas, ir trįs pasamdyti benai. Taipgi dalyvavo visos bažnytinės ir tautiškos draugijos ir du choru: "Mirtos" ir "C. L. T. D." ir dvi kareivių gvardijos. Tvarkant dviem kapitonam ir maršalkai, viskas ėjo puikioj tvarkoj. Nesmagu tiktai buvo, matomai, tiems, kurie, dėlei netikėtai sulužusio elevatoriaus rato, nustojo vežimų ir turėjo eiti pėsti.

A. Kranauskas geležiniuose rubuose ant arklio su savo tarnu nudavė Vytautą. Puikiai papuošę kareiviai, merginų automobiliai ir T. D. choro vainikuotas vežimas, kuriame sėdėjo 24 tautiškais rubais pasirėdžiusios merginos darė puikų ispudį į žiurėtojus.

Tvarkos vedėju svetainėje buvo p. P. Šukys. Programe dalyvavo keletas kalbėtojų, du choru ir benas. Iš kalbėtojų reikia pažymėti p. I. Šakalauską, kuris aiškino S. Daukanto biografiją. Kalbėtojas matomai buvo gerai prisirengęs ir nuodugniai gvildeno musų garsaus istoriko gyvenimą, paminėdamas žymesnių atsitikimų metus, o net ir dienas. Bet jo silpnokas balsas tokioj neramioj publikoj negalėjo pasiekti tolimesnių klausytojų, ir todėl paskaita turėjo buti veikiai užbaigta. Ponas A. Šmigelskis savo įžanginėje kalboje pranešė, jog parodą ištiko nelaimė: keturi vežimai liko ant augšto. Pono J. Brazaičio kalba nors nebuvo taip pasekminga, kaip tai galima buvo tikėtis, tačiaus, jisai pajuokino publiką. Kalbant prieš tokią skaitlingą miną apie vietinius reikalus, galima buvo iškelti svarbesnių klausimų. Publikos buvo pilnintėlė svetainėje. Vietinio klebono kun. J. Halaburdos kalba buvo kiek interesingesnė. Bet nesilaikyta temos. Kalbėdamas apie atgavimą spaudos Lietuvoje, minėjo vien tik senų laikų literaturą, butent dainas, mytus ir pasakas. O paties branduolio, kaip tai laikus Muravjovo ir D-ro V. Kudirkos, kurs, mirties lovoj gulėdamas, ant vienos rankos pasirėmęs, slaptoje kita ranka rašė,—apie tai nei nepaminėta. Publikai, matyt, patiko, kuomet klebonas priminė kunigą Burbą ir Dr. Šliupą, kaipo atskirtojus lietuvių nuo lenkų, čionais Amerikoj: toji prakalbos vieta buvo sutikta delnų plojimu. Apart to klebonas turėjo priedą (?): "Mirtis tautos išdaviko." Veikalas originalis, bet minties niekas turbut nesuprato. Bet visgi reikia pasakyti, jog klebonas stengėsi, kiek galėdamas pasidarbuoti tarpe savųjų. P-lė Br. Skripkauskiutė padekliamavo eilutes "Tėvynė." Tarpais C. L. Tautiškas benas, vadovaujant p. K. Bučiui, puikiai grojo įvairių kompozitorių šmotelius. Mirtos choras sudainavo "Dienelė Brėkšta," "Saulelė teka" ir "Į tėvynę grįžt norėčiau."

Ponia S. Greičienė, kuri trįs savaitės atgal apsivedė su C. L. T. Draugystės choro mokytojum p. V. A. Greičium, puikiai sudainavo, pritariant orkestrai, J. Naujalio "Lopšinę." C. L. T. D. choras, diriguojant p. V. A. Greičiui, puikiai sudainavo "Likie sveika Lietuva," Gamta mums apsako" ir "Tegyvuoj' mus tauta." "Likie sveika Lietuva" padaryta iš Mendelssohno oratorijos "Elijah," ir "Gamta mums apsako" iš Haydn'o oratorijos "Creation;" vertimas padaryta p. Greičiaus. Ypač paskutinis minėtųjų veikalų yra labai nusisekęs vertime ir iškilmingas dainavime. Gana sunku išpildyti, bet puikumas neapsakomas, labjausiai prie pabaigos, kuomet visos kontrapunktiškos dalįs griebiasi į rezoliuciją, arba užbaiga. Tenais, rodos, žemė su dangum maišosi ir sukelia giliausius ir iškilmingiausius jausmus klausytojuje. Minėtos dainos atlikta su orchestra.

Tai buvo viena iš žymiausių dienų Clevelande. Po visam buvo šokiai, kuriuose darė puikų įspudį C. L. T. D. choro merginos, kurių buvo bent 24, ir visos pasipuošusios tautiškais rubais šoko. Tiktai gaila, kad ne lietuviškus šokius, bet jeigu męs taip-pat darbuosimės, tai nėra abejonės, kad męs ir tautiškų šokių neužilgo susilauksime, nes tikimasi, p. J. Klimavičius, šokių mokytojas, tam nepasigailės savo jiegų.

Antgalo reikia paminėti p-les V. Ignotavičiutę, B. Skripkauskiutę ir K. Černiutę, kurios daugiausia nukentėjo, kovodamos su tulomis mergelėmis, visokiais budais stengusiomis išjukti tas mergaites, kurios važiavo tautiškuose rubuose C. L. T. D. choro vežime. Bet šitos, kaipo energiškos lietuvaitės, nepaisydamos apkvaišintų "jankių," tą viską iškentė, ir kad pasirodžius, jog jos niekiek nesigėdina savo kalbos ir nori buti tuomi, kuomi jos yra, uždainavo viduryj miesto "Tai gyvuoja Lietuva." Tuomet "jankės" paliovė besityčiojusios ir atsitraukė. Garbė ir godonė susipratusioms ir darbščioms lietuvaitėms, o nužemintimas ir panieka išgamoms jankėms!

Narys.

IŠ BALTIMORE, MD.

Pataisymas. "Liet." No. 18 š. m. tilpo Baltimorės lietuvių I. W. W. unijos buvusio Schloss Bros. Co. darbininkų streiko atskaita, kurion įsiskverbė klaida. Iplaukų skyriuje visai apleista Teatro Mylėtojų Dr-stė. Tuom tarpu gi jinai streikininkams paskyrė $40.50, visą pelną iš tos dr-stės surengto baliaus. Tą klaidą šiuom atitaisome.

I. W. W. 192-ro Skyriaus 2-ra įgaliota komisija:

P. Glaveckas,
M. Lukuševičia,
J. Neikus.

Red. Prierašas. Šisai atitaisymas prisiųsta ant paprastos popieros be jokios antspaudos arba kokių kitų oficialių žymių.

Susirinkimai. Rugsėjo 21 d. čia buvo republikonų parengtos politiškos prakalbos. Lietuviškai kalbėjo p. A. Trumpiškis. Visi kiti kalbėtojai kalbėjo angliškai. Susirinkime žmonių buvo nemažai.

Rugsėjo 14 d. vietos lietuviai turėjo susirinkimą dėlei rinkimų delegato visuotinan seiman. Vietinis laikraštis "The Sun," aprašydamas tą susirinkimą rugsėjo 15 d. numeryje, sako, kad jisai buvo laikytas kaipo protestas prieš lenkų autonomiją. Matomai, ačiu tam, kad reporteris nesuprato lietuvių kalbos, įsibriovė šioji klaida. Susirinkime nebuvo jokių protestų prieš lenku autonomija, kaipo tokią. Buvo aiškiai išreikštas pageidavimas, kad autonomiškoji ar neprigulminga Lenkija neturėtų nieko bendro su lietuviais. Jeigu lietuviai negautų neprigulmybės ar autonomijos, tai, sulyg susirinkimo nuomonės, geriau butų jiems pasilikti po rusų valdžia, arba net patekti ir vokiečių globon, bet jokiu budu nebuti suristais su Lenkija. Toksai buvo susirinkusių išreikštas pageidavimas. Kaip matome, prieš lenku laisvę jisai nieko neturi; nenorima tiktai Lietuvos pakliuvimo Lenkijai.

J. Lietuvninkas.

Užsinuodino grybais. Gyveno čia pas vieną šeimyninką dvi jaunos, vos po 17 metų turinčios merginos. Nesenai buvo išvažiavęs ju šeimyninkas grybauti. Grybavimas buvo pasekmingas, ir namon buvo pargabenta, rods, nemažai grybų. Abi minėtosios merginos pavalgė tų grybų, ir to pavalgymo pasekmė buvo tai, kad viena mergina už keturių dienų pasimirė; penktoje dienoje atsitiko tas pats ir su antra mergina.

P. M.

Redakcijos Prierašas. Šisai musų korespondentas, kaip dažnai ir daugelis kitų, nepaduoda pavardžių tų žmonių, apie kuriuos žinutėje yra rašoma. Kai-kada gi atsitaiko, kad buva paduodamos tiktai pirmutinės vardų ir pavardžių raidės. Tai, kaip galima spręsti, buva daroma todėl, kad kai-kuriuose atsitikimuose korespondentai neužtinka paminėtų pavardžių. Dažniausiai pavardžių nepaminėjimas kįla iš to, kad patįs korespondentai pavardžių nepaduoda, ir tuomet, žinoma redakcijai nesilieka nieko kito, kaip talpinti korespondencijas be pavardžių. Kai-kada pati redakcija randa reikalingu, kad pavardės butų nepaduotos viešumon. Tai paprastai yra daroma tuomet, kai pavardės iškėlimas eikštėn gali atnešti pačiam aprašomam daug nesmagumu kartais už kokį nors smulkų ir nesvarbų dalyką. Toki atsitikimai tačiaus yra labai reti. Korespondentams gi visuomet butų privalu paduoti pilnos pavardės ir smulkus aplinkybių aprašymas. Redakcija pamatys ir nuspręs tuomet, kas yra talpintina.

IŠ CHARLEROI, PA.

Užsistojo ant elektros vielos. Rugsėjo 14 d. trįs lietuviai ėjo apie trečią valandą po pietų iš kasyklų. Vienas ėjusių, Zigmas Tumšis, nepastebėjo elektros vielos (drato) ant kelio, užsistojo ant jos ir ant vietos krito negyvas. Vėlionis buvo 24 metų amžiaus, paliko moterį ir sunų nuliudime. Priklausė prie trijų draugijų: šv. Jono, Lieturos Sunų ir S. L. R.-K. A. Palaidotas likosi su bažnytinėmis apeigomis airių kapinėse.

S. K. Z.

IŠ BINGHAMTON, N. Y.

Parapijos reikaluose. Šiame mieste yra gan skaitlingas lietuvių burys, susidedantis iš apie 650 žmonių. Vietos lietuviai turi susitvėrę šv. Juozapo parapiją ir dabar ruošiasi statyti savą bažnyčią. Visas dalykas yra gerai sutvarkytas ir eina pasekmingai, kaip galima spręsti iš to, kad jau nupirkta žemė bažnyčiai, prie kampo Glenwood ir Downsville avenues, ir advokatas Edward F. Ronan rupinasi išgauti inkorporacijos certifikatą (paliudijimą). Šiems metams bažnyčios statymo reikalų globėjais (trustees'-ais) yra pp. J. Žalnieravičius ir M. Bubas.

Savo lietuvio kunigo kol-kas nėra. Dvasiškus parapijonų reikalus atlieka svetimtautis kunigas John J. McLoghlin. Lietuvis kunigas manoma išsirupinti tiktai tuomet, kai bus pabaigta bažnyčia statyti.

Kaip ilgai prasitęs bažnyčios statymas—sunku yra pasakyti. Bažnyčios statymas reikalauja daug lėšų, o vietos lietuvių burelis, nors ir nemažas, nėra, tačiaus toksai didelis, kad galėtų čia pat sumesti visą reikalingąją pinigų sumą. Reikalinga laus, kaip manoma ir kaip kitur dažnai daroma, griebtis aukų rinkimo, o tas ne tuojaus atveda prie tikslo. Vietos lietuviai, su kuriais yra suristas savos bažnyčios statymas, gerai supranta, kiek daug darbo reikalinga bus padėti, pirm negu galima bus melstis savo bažnyčioje sava prigimtąja kalba. Tačiaus nei tų sunkumų, nei to didelio darbo nesibijema. Vietos katalikai lietuviai yra tvirtai pasiryžę pasiekti savo tikslo, o žinoma, kas jieško—tas randa, kas siekia—tas atsiekia. Aukų rinkimas manoma neaprubežiuoti vien lietuviais. Sulyg plano, bus renkamos aukos ir iš kitų tautų žmonių, kurie lietuvių bažnyčios reikalui prijaučia.

Apie savą bažnyčią vietos lietuviai ne nuo šiądien jau galvojo. Keletas metų jau praslinko, kad pirmu kartu buvo pakeltas klausimas statyti savą bažnyčią. Tuomet vietos lietuviai jautėsi dar per silpni tokiam dideliam darbui pradėti; iš kitos pusės, buvo ir tokių, kurie nesuprato bažnyčios reikalingumo, arba skaitė klausimą dar neužtektinai prinokusiu. Dalykas todėl tuomet nepavyko. Vienok nuo to laiko tarp vietos lietvių katalikų vis augo savos bažnyčios reikalingumo supratimas, ir dabar turime pradėtą darbą, kurisai matomai stovi ant tvirtų pamatų ir žada už ilgesnio ar trumpesnio laiko virsti vykusiu faktu. Neužilgo manoma pradėti aukas rinkti.

Busimoji bažnyčia stovės, labai parankioje vietoje, kadangi visoje apielinkėje apie kampe Glenwood ir Downsville avenues, kur bus naujoji bažnyčia, gyvena lietuviai. Tokiu budu bažnyčia bus vietos lietuvių kolionijos centre.

P. G.

IŠ CICERO, ILL.

Neatsargus juokas. Tulas Lietuvis Pranas Jereminas, parėjęs iš darbo, atsisėdo ant "porčiaus" tvoros, kuri buvo kelias pėdas augščiaus žemės. Jeremino moteris, praeidama pro šalį, juokais pastumė jį ranka į krutinę. Jereminas nupuolė žemyn ant stiklų kruvos, kuri buvo sumesta iš iškulto keliomis valandomis prieš tai lango. Nelaimei, vienas stiklas buvo stačias į žemę įlindęs ir ant jo nupuolė Jereminas, labai giliai perpjaudamas sau vidurius. Į kelias valandas susižeidęs mirė. Atėjęs gydytojas apžiurėjo ir pasakė, buk žaizda ne stiklu, bet peiliu padaryta. Policija, patikėjusi, suareštavo visus tų namų gyventojus. Visi suimtieji sėdėjo šaltojoje, kol, gerai vėlionį apžiurėjus, rasta viduriuose keli stiklo gabalėliai. Tuomet visi suimtieji paleista.

A. Booben.

IŠ ARGO, ILL.

Nelaimė iš juokų. Lietuvis Pranas Gruzinskis, nuėjęs pas kaimynus, stovėjo arti laiptų. Vienas tenai buvusių juokais pastumėjo Gruzinskį, kuris nusirito nuo to žemyn laiptais ir išsimušė ranką iš peties. Sužeistasai nuvežta ligonbutin, kur gydytojai atitaisė išmuštąją ranką. Mažas juokas nukentėjusiam apsiėjo $35.00 grynais pinigais ir šešių savaičių darbo laiko sugaišinimu.

A. Booben.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Įspudžiai po priešseiminių susirinkimų. Kaip jau žinome, klerikalų sušauktasai Chicagoje neva visuotinas politiškas seimas prasėjo. Šios savaitės pabaigoje susirinkę New Yorko seime delegatai tariasi apie bendrus lietuvių reikalus. Todėl šisai raštelis yra įdomus tiktai, kaipo pažvelgimas atgal į tas sąlygas, kuriose delegatai buvo renkami seimuosna. Čia aš norėčiau pakalbėti apie įspudžius, kurie išnešta iš tų priešseiminių susirinkimų. Vienas tų priešseiminių susirinkimų pas mus buvo sušauktas rugsėjo 15 d. Buvo tariamasi apie išrinkimą delegatų, kurie dalyvautų seime rugsėjo 21 ir 22 d. ir paskui Liet. Rymo Kat. Fed. kongrese rugsėjo 23, 24 ir 25 d. Toksai kongreso ir seimo sutelkimas vienon vieton buvo gan keistas (jei kalbėti apie visuotiną bepartyvį seimą). Priegto kai-kuriuose laikraščiuose aš pats buvau pastebėjęs, kad Chicagoje šauktasai seimas nėra visuotinas ir kad pažangesnės draugijos vietomis iškalno atsisako dalyvauti tame seime. Susirinkime buvo vos pora žmonių, kurie viešai pasipriešino siuntimui delegatų į tą Chicagos neva visuotiną seimą. Daugelis kitų susirinkusiųjų, kaip galima buvo matyti, apie dalykų stovį turėjo neaiškų supratimą. Prie tokių sąlygų dalykai nelabai klijavosi, ir pirmininkas, kun. J. Jonaitis, patarė atidėti susirinkimą kitam kartui, kad butų kiekvienam aišku, koksai tikslas stovi priekyje ir kaip reikalinga visa kas išaiškinti. Visi sutiko, kad susirinkimas butų atidėtas rugsėjo 18 dienai.

Antrame susirinkime nors žmonių buvo mažiaus negu pirmąjį kartą, bet tarp susirinkusiųjų buvo keletas ir naujų žmonių. Jųjų skaitliuje p. B. Maslauskas ir kiti. Šiame susirinkime kvėptelėjo jau kitoniška dvasia. Daugelis sekusiųjų laikraščius pamatė, kad Chicagos seimas nėra taip labai visuotinas, kaip tai buvo apšaukę to seimo rengėjai. Buvo patėmyta "Lietuvoje," kad Šernas atsiima savo parašą iš seimo kvietėjų skaitliaus, pasiaiškindamas, kad jojo parašas pateko į kvietėjų skaitlių per klaidą. Todėl ir skaitlius priešingųjų Chicagos seimui buvo žymiai padidėjęs. Buvo pastebėta, kad spalio pirmose dienose New Yorke šaukiama seimas, į kurį dauguma musų visuomenės noriau žiuri kaipo į visuotiną. Besiremdamas visa tuom, aš daviau įnešimą, kad kadangi Chicagos seimas nėra visuotinas, tai delegatą siųsti ne į Chicagą, bet į New Yorką. Aš tą įnešimą rėmiau dar ir tuom, kad, esant daugiau laiko iki New Yorko seimui, galima butų ir geriau sutvarkyti dalykus ir visas draugijas pritraukti prie to darbo. Nieko pikto aš nemaniau kam nors padaryti tuom savo įnešimu. Aš sprendžiau taip, kaip man rodėsi, geriau butų. Jeigu paduotasai įnešimas buvo kuom nors blogas, tai galima buvo rimtu budu nurodyti į įnešimo silpnasias puses. Taip pas rimtus žmones daroma. Pas mus gi pasidarė tikros "sorkės," kurios geriau išauklėtoje ir mandagesnėje draugijoje nebutų pakenčiamos nei vienai valandėlei, ir tų "sorkių" darytojai labai greitai butų už durių atsidurę. Staiga pasirodė p. Maslauskas ir, kumščiomis nežinia kam grąsindamas, pradėjo visu balsu rėkti ant Šerno, kad, girdi, be jo (Šerno) svietas gyveno ir gyvens. Savo šauksmuose pradėjo vartoti išsireiškimus, kurie nelabai padoru butų laikraštyje kartoti. Susirinkime kilo triukšmas, ir visi, nieko nepešę, turėjo kraustytis namon.

Žmonės tokiu p. Maslausko pasielgimu labai stebisi. Kiti tiesiog juokiasi iš tokio karščiavimo, kokį parodė p. Maslauskas. Kai-kurie sakosi pasijautę tiesiog kur kampinėje karčiamoje, kuomet tasai "kalbėtojas" pradėjo savo "spyčių" varyti. Žmonės stebisi, ką blogo padarė jam arba kitam Šernas, kad taip ant Šerno buvo užsiklupta. Kuomet p. Maslauskui buvo pasiulyta perskaityti, kas "Lietuvos" 38-tame numeryje rašoma apie Chicagos seimą (Tilpo tenai gan ilgas J. A. parašytas straipsnis vardu: "Dėlei šaukiamojo Seimo," kame prirodoma, kad Chicagos seimas nėra visuotinas. *Red.*), tai įsikarščiavęs p. Maslauskas pasakė, kad laikraščiams jisai netikįs. Žinoma, su tokiu žmogum, kurisai proto balso neklauso, rimtai kalbėti negalima.

Kad jeigu vienas neišmintingai rėkia, tai mažai kam tas gali apeiti, bet kuomet koksai nors rėksnys ateina į susirinkimą ir atranda žmonių, kurie greičiaus išgirsta riksmo negu proto balsą, tai ištikrųjų gali nesmagu pasidaryti. Ypatingai nesmagu ir net pavojinga, jei rėksniai įsimaišo į svarbių reikalų svarstymą ir savo neišmintingu pasielgimu kenkia žmonėms, turintiems norą rimčiau veikti. Tų rėksnių, be abejonės, yra daugelyje vietų, ir visur jie daro savo ardymo darbą. Žinoma, rimtesnieji gaivalai tu rėksnių visur lygiai taip pat nemėgsta. Bet tikimės, kad ateis laikas, kuomet musų visuomenė bus ant tokio laipsnio pakilusi, kad dauguma neklausys visokių rėksnių, ir nebus vietos tiems nesmagiems apsireiškimams, kurie taip dažnai dabar pas mus dar apsireiškia.

Jurgis Biliunas.

Prierašas. Apie šį susirinkimą rašo ir nuolatinis musų korespondentas, p. Ž-p-s A-d-s. Jojo korespondencija beveik pilnai sutinka su tuom, ką p. Jurgis Biliunas yra parašęs augščiaus. Pono Ž-p-s A-d-s korespondencija tik paduoda daugiau smulkmenų, kurias, trumpai suglaudę, čia pažymėsime.

Susirinkimas buvo šaukiamas dėlei Chicagoje šaukto seimo. Kun. J. Jonaitis bažnyčioje užsakė rugsėjo 15 d. žmonėms susirinkti bažnyčios svetainėje. Susirinkime patsai kun. Jonaitis pasakė prakalbą, kurioje visus kvietė eiti išvieno. Išrinkus sekretorių nutarimams užrašyti, pradėta svarstyti įvairųs klausimai. Ponas V. Sabaliauskas plačiai kalbėjo apie Lietuvos Gelbėjimo Fondo steigimą, apie užmezgimą stipresnių ryšių tarp pačių Amerikos lietuvių ir t. t. Paskui pats susirinkimas paskyrė 15 kandidatų į delegatus Chicagos seiman. Iš jųjų V. Sabaliauskas gavo daugiausia balsų. Kilo klausimas dėlei lėšų delegadui siųsti, ir čia tai iškilo nesusipratimų, kurie privertė uždaryti susirinkimą. Antrame, rugsėjo 18 d., susirinkime aiškiai apsibriežė klausimas, ar Chicagos seimas bus kuniginis. Faktų aprašyme antrame susirinkime abu korespondentu sutinka su tuom skirtumu, kad' p. Ž-p-s A-d-s sako, jog "vietinis smuklininkas B. Maslauskas smarkiai šoko, net su kumštim per publiką ant Biliuno" (Patsai Biliunas sako, kad kumštimis buvo grumojama nežinia kam). Sulyg p. Ž-p-s A-d-s pranešimo, daugelis žmonių norėję pritarti New Yorko seimui. Kaip matyt, tasai pritarimas negalėjo išsilieti į formališką nutariną dėlei susirinkimo uždarymo.

Atitaisymas. "Lietuvos" 39-tame numeryje mano korespondencijoje klaidingai pasakyta, kad kun. Vaškevičia pastatęs bažnyčią. Ištikrųjų turėjo buti: lietuviai pasistatė sau bažnyčią, ir kun. Vaškevičia tarnavo išpradžių lietuviams. Dėlei savo pareigų nepildymo jisai tapo iš So. Omahos bažnyčios prašalintas.

Ž-s—A-s.

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Visuotinam Seimui posėdžius belaikant. Šiose dienose, spalio 1, 2 ir 3 d., suvažiavę New Yorkan įvairių pakraipų draugijų atstovai laiko savo posėdžius visuotiname Amerikos lietuvių seime. Kiek seiman suvažiavę atstovų, kokios sriovės yra skaitlingiausiai atstovaujamos, ar yra atstovų iš jų visų, kaip eina posėdžiai, koksai seimininkų upas, koksai yra smulkus seimo programas—apie visa tai dar iki šiolei nieko negirdėti. Pilna seimo darbų atskaita galėsime pasidalinti su skaitytojais sekančiame "Liet." numeryje.

Viena reikalinga pripažinti. Seimas buvo truputį pergreitai sušauktas. Žinoma, kad daugelis nuošaliai gulinčiųjų kolonijų netaip lengvai umu laiku galima įjudinti. Todėl visuotiname seime, rasi, nebus atstovaujamos visos kolonijos su tuom pilnumu, kokio galima butų buvę tikėtis, jei sušaukimo darbas butų buvęs truputį, kokia pora savaičių, pratęstas.

Seimo sušaukimo greitumas, kaip galima manyti, kilo iš to, kad visai netikėtai išpašalies buvo pakelta grumojanti ranka ant viso reikalo, ir greitas seimo sušaukimas rasta vienintėliu išėjimu iš kėblaus padėjimo. Tie, kurie gręsė visuotinam seimui, rasi, išdalies atsiekė savo. Dalis kolonijų, kurios, gerai nežinodamos dalykų stovio, prisiuntė savo atstovus į surengtąjį ant greitųjų prie L. R.-K. Federacijos kongreso seimą, vargu išgalėjo siųsti savo atstovus New Yorkan. Kai-kurios draugijos, esančios tulų elementų įtekmėje, galima spėti, nepasiuntė savo atstovų New Yorkan, nors ir galėjo. Tai yra, žinoma, tik spėjimas, tiesa, paremtas tėmijimu to upo, kurisai viešpatauja tulos sriovės vadovų tarpe.

New Yorko seimas, kaip matome, susitinka su nemažais kėblumais. Kėblumų gali kilti ir pačiame seime. Ar jie bus visi pergalėti? Ar partiinės tendencijos, taip giliai įsisėdusios tuose, kurie yra vadinami vadovais, bus nutildintos po svarbiojo momento įtekme? Ar tie kurie atsilaikė prieš vieną partijinę bangą ir dabar susirinko bendrame reikale, pajiegs numalšinti ir antrąją tokią bangą, jeigu jinai iškiltų pačiame seime? Į tuos klausimus artimiausios kelios dienos atneš atsakymą.

Musų visuomenė stovi didelės suirutės prieangyje. Dešiniųjų gaivalų pradėtasai vakaruose darbas tiesiogine savo pasekme gali turėti tokį musų gyvenimo suirimą, su kokiu iki šiolei dar nebuvome susitikę. Bėgant atsitikimams tuom greitumu, kaip dabar, męs neužilgo galime turėti arba visuotiną musų gyvenimo suirutę, arba galime stovėti ant kelio, kurisai ves prie geresnės ateities, prie prašalinimo tų nelemtų aplinkybių, kuriose dabar merdi Amerikos lietuvių viešasai gyvenimas. Priekin pastatyta klausimas, kurisai galima butų suformuliuoti: ar suirutė ir betvarkė, ar šviesus kelias kulturos darban?.

Su šiuom klausimu susiduria dabar laikomas New Yorke visuotinas seimas. Nuo šio seimo priklauso atsakyti ir nustatyti tie keliai, kuriais turės toliaus žengti musų gyvenimas.

Tikėsimės, kad tiesioginis reikalas, kuriuom susirinkta New Yorke, t. y. nelaimingosios Lietuvos aprupinimas, bus priderančiai išrištas. Bet taipogi tikimės, kad ir antrasai klausimas, gyvybės reikšmę Amerikos lietuviams turįs, gaus tinkamą atsakymą ir pavojus, kabąs dabar ant musų viešojo gyvenimo, bus pakeistas į daug žadančios ateities perspektyvą.

Truputį lengviau. Praeitą savaitę "Lietuvoje" buvo pakartota p. A. rašyta "Tėvynėje" žinia, kad tulas p. Negeistinas pasisavinęs vokiečių rašytojo Lamszuso veikalą "Menschenschlachthaus" ir jįjį pavadinęs "Žmonių Skerdykla." "Keleivis," kuriame minėtasai veikalas yra spausdinamas, užgina literaturos vagystę ir nurodo į tai, kad, pradėjus veikalą spausdinti, jojo antgalvyje paminėta autorius Lamszus, "pagal" kurį savo "Žmonių Skerdyklą" parašęs p. Negeistinas.

Žinoma, tas truputį "palengvina dalyką," ir negalima kalbėti apie "literaturos vagystę".... pirmame numeryje, kuomet tasai veikalas pasirodė. Bet tolimesniuose numeriuose veikalą parašė p. Negeistinas jau nebe "pagal," bet tiesiog "parašė," tai yra nedarė vertimo, nors ir liuoso, tik "parašė." O kuomet kas ką nors "parašė" be jokių "pagal," vertimų ir t.t., tai paprastai manoma, kad veikalas yra originalis. Skaitytojas, nepastebėjęs to "pagal" pirmame numeryje, su kiekvienu tolimesniu numeriu persitikrina vis daugiau, kad p. Negeistiname lietuviai turi tokį puikų "autorių," o "Keleivis" dar puikesnį bendradarbį. Čia, žinoma, jau ne "literaturos vagystė," bet tiktai taip sau mažas "triksas," kurisai labai parankus ir kuriame palikta maža skylutė, jei kas nors ant karštųjų užkluptų, kaip tai šiame atsitikime buvo. Negalima todėl nei kaltinti skaitytojo, jei, negavęs, ačiu krasos klaidai arba kitai kokiai kliučiai, veikalo pradžios, skaitytojas atsimena skaitęs tą p. Negeistino "parašytą" veikalą vokiečių kalboje ir sušunka: "Literaturos vagystė." Nedarykite tokių "triksų," nebus primetamas nei tasai įtarimas.

Tiek apie "Keleivio" "incidentą." Ką męs pasakėmė praeitame numeryje aplamai apie veikalų savininąsi, tą palaikome ir dabar. Vieni savinasi veikalus įvairių "triksų" pagelba, kiti tiesiog be jokių ceremonijų,—turinys pasilieka tas pats.

Naujas laikraštis vėl? Musų korespondentas iš Michigan valstijos praneša, kad žadąs užgimti, Grand Rapids, Mich., naujas laikraštis vardu "Žaibas." Naujasai laikraštis, sulyg pranešimo, turėjęs pasirodyti spalio 1 d. Leidėju esąs C. Kentraitis. Laikraščio didumas busiąs 4 puslapių, kaip "Darbininkų Viltis." Kokiam tikslui ir kokios pakraipos bus leidžiamas naujasai laikraštis—pranešime nepasakoma.

E. Amicis.

Ligonbutyje.

Trumpi Gyvenimo Vaizdeliai.

Vertė A. Matutis.

Viename kovo rytmetyje, labai lietingame, mažas vaikas kaimietiškai apsirengęs, peršlapęs ir purvinas, su ryšeliu po pažasčia, stojo prieš "Piligrimų Ligonbučio" vartininką ir užklausė apie savo tėvą, suteikdamas laišką, kurį buvo atsinešęs. Vaiko veidas buvo pailgas, lainus, nubalęs; akįs užsimąstymo pilnos ir visados pusiau atdaros drutos lupos, per kurias galima buvo matyti visai balti dantįs. Pribuvo jisai iš kaimo, esančio Neapolio apielinkėje. Jo tėvas apleido namus praeitais metais, kad suradus kokį nors užsiėmimą Francuzijoje, bet grįžo atgal į Italiją ir išlipo Neapolyje, kur, netikėtai apsirgęs, tiek tik teturėjo laiko, kad keliuose žodžiuose pranešus namiškiams apie sugrįžimą ir apie tai, jog atsigulė ligonbutyje.

Jo pati, širdgėlos perimta taja žinia, negalėjo apleisti namų, nes turėjo sergančią dukraitę ir jauniausį kudikį ant rankų; tatai išleido vyriausį sunų į Neapolį, idant prižiurėtų tėvą, "tetušį," kaip ten vadina. Todėl tai vaikutis atkeliavo dešimtį mylių pėsčias ir atsirado nežinomame mieste.

Vartininkas, žvilgterėjęs į laišką, pašaukė ligonių prižiurėtoją ir pasakė, kad nuvestų vaiką pas tėvą.

— Pas kokį tėvą?—užklausė prižiurėtojas.

Vaikas drebėjo iš baimės, kad nepatyrus ko blogo. Jisai pasakė pavardę. Bet prižiurėtojas tokios pavardės visai neatsiminė.

— Ar gal senas keliaująs darbininkas?—užklausė.

— Darbininkas—atsakė vaikas dar baimingesniu balsu—bet nelabai senas... Keliaująs darbininkas.... Taip.

—Kada pribuvo į ligonbutį?

Vaikas žvilgterėjo į laišką.

— Penkios dienos tam atgal.

Prižiurėtojas stovėjo valandėlę, kasydamas sau galvą, potam it staiga ką tokio atsiminęs:

— Aha! — tarė. — Jau žinau! Ketvirtoji salė, lova kampe.

—O ar labai serga?.... Kaip jam?—užklausė bailiai vaikas.

Prižiurėtojas pažiurėjo į jį ir, neatsakęs į klausimą, tarė:

— Eikš su manim!

Užžengė ant trepų, perėjo platų koridorių ir atsidurė ties atviromis durimis salės, iš kur buvo matyti lovos, sustatytos į dvi ilgi eili.

— Eikš!—pakartojo prižiurėtojas, ineidamas.

Vaikas, įsidrąsinęs, ėjo paskui jį, mesdamas tai dešinėn, tai kairėn bailius žvilgsnius į nubalusius ligonių veidus. Vieni iš jų buvo užmerkę akis, tartum butų buvę negyvi; kiti žiurėjo išgąstingu žvilgsniu, matomai, serganti kokia baisia liga; dar kiti vaitojo ir skundėsi it vaikai. Salė buvo blandi, oras persigėręs aštriu gyduolių kvapsniu; dvi mielaširdystės seseri sukinėjosi apie ligonius su plėčkutėmis rankose

Atėjęs salės gilumon, prižiurėtojas sustojo prieš vieno ligonio lovą, prastumė užlaidą ir tarė:

— Štai tavo tėvas!

Vaikas apsipylė ašaromis, paleido ryšelį iš po pažasties ir, paėmęs sergančio ranką, gulėjusią ant paklodės, priglaudė prie jo krutinės savo galvą.

Ligonis nei nepasijudino.

Pasikėlė vaikas, pažiurėjo į tėvą ir vėlei pradėjo verkti,—tuomet ligonis atkreipė į jį ilgą žvilgsnį ir, rodos, stengėsi jį pažinti.

Jo lupos, vienok, nepasijudino. Kaipgi bėdinas tėtė buvo persimainęs! Sunus niekuomet jo nepažintų.

Pražilo jam plaukai, barzda užaugo, veidas buvo ištinęs, paraudonavęs, baisiai susiraukšlėjusi ir gelsva oda, lupos subrinkusios, akįs pulluotos, veido ruožai visai persimainė. Tiktai kakta ir juodi antakiai užsiliko tie patįs. Sunkiai dusavo.

— Tetuši! Mano tetuši!—sušuko vaikas.—Tai aš! Ar nepažįsti manęs, tėte? Aš Simas, tavo sunus.... Pribuvau iš kaimo.... mama mane prisiuntė. Prisižiurėkie manim, brangus tetuši! Bent žodį pratark!

Bet ligonis, atydžiai pažiurėjęs į jį, užmerkė vėlei akis.

— Tetuši, kas tau, tetuši!.... Aš esu Simas!....

Ligonis nepasijudino, tik sunkiai dusavo.

Tuomet, verkdamas, vaikas pritraukė sau kedutę, atsisėdo ir laukė, nenukreipdamas akių nuo tėvo veido.

— Tiktai gydytojas pributų,—manė sau,—tai man šį-tą pasakys.

Ir pasinėrė į liudną užsimąstymą, atsimindamas sau, kaip tai tėvas, iškeliaudamas, atsisveikino su vaikais nuo garlaivio, kaip paskui visi tikėjosi, jog užsidirbęs sugrįš, ir kaip atėjo žinia, jog susirgo, jo motina tuomet gailiai verkė....

Ir vėlei ateidinėjo jam į galvą baisios mintįs. Matė tėvą numirusį, motiną geduliuose, visą jų šeimyną skurde paskendusią....

Ilgai taip sėdėjo nekrutas iki nepajautė lengvo rankos palytėjimo pečiuose. Gyviai atsisuko: buvo tai vienuolė.

— Kas atsitiko tėvui? Kokia liga serga?—užklausė skubiai.

— Tai tavo tėvas?—užklausė vienuolė.

—Taip, tėvas.... Pribuvau iš kaimo.... Kas jam yra? Kokia liga serga?

— Neliuskie, vaikuti! Turėkie vilties. Tuojaus pribus čion gydytojas.

Ir prasišalino, nepasakius nieko daugiaus.

Pusei valandos praslinkus, išgirdo jisai varpelį ir pamatė ineinantį salėn gydytoją su pagelbininku. Vienuolė ir prižiurėtojas ėjo paskui juos. Taip eidami per ilgą salę, stojo prie kiekvienos lovos. Bėdinam vaikui rodėsi, jos niekuomet prie jo tėvo neprisiartins, ir su kiekvienu gydytojo žingsniu jo baimė augo sykiu su laukimu.

Pagalios prisiartino prie gretimos lovos. Gydytojas buvo seniukas—augštas, truputį sukuprėjęs, veidas rimtas. Vaikas stojo nuo kedutės, o kuomet gydytojas prisiartino prie jo tėvo, negalėdamas ašarų suturėti, balsiai pravirko.

Senas gydytojas pažiurėjo į jį.

— Tai ligonio sunus—tarė vienuolė,—pribuvo iš kaimo šį rytą.

Gydytojas uždėjo ranką ant vaiko peties, paskui pasilenkė prie ligonio, pačiupinėjo pulsą, pažiurėjo veidą ir uždavė keletą klausimų mielaširdystės seseriai, kuri atsakė:

— Viskas kaip buvo....

Tuomet gydytojas užsimąstė, po kuom pratarė:

— Dar tą patį reikia daryti ir ant toliaus....

Čia vaikas pasidrąsino ir užklausė drebančiu balsu ir su veidu, aplietu ašaromis:

— Kas tėvui yra?

— Nusiraminkie, vaikutį!—tarė gydytojas, dėdamas vėlei ranką ant jo peties.—Tavo tėvas turi rožę veide. Pavojinga tai liga, vienok yra dar vilties. Dabokie jį. Užsilikie prie jo. Tavo buvimas kus jam palengvinimu.

— Kad tėvas manęs nepažįsta!—sušuko vaikas verksmingu balsu.

— Bet tave pažins. Nesibijokie! Gal pažins tave rytoj! Turėkite viltį ir bukie ramųs.

Vaikas norėjo dar užklausti apie vieną dalyką, bet neišdrįso. Gydytojas prasišalino, o jis pradėjo savo budėjimą prie ligonio.

Negalėdamas daug-ką pagelbėti, pataisydavo jam paklodę, švelniai paliesdavo jo ranką, numosuodavo muses, prisilengdavo kas sykis prie tėvo, tam suvaitojus, o kuomet sesuo suteikdavo ligoniui gėrimo arba gyduolių, priimdavo nuo jos stiklinę, šaukštuką, arba jai paduodavo.

Pasitaikydavo, kad ligonis atidarydavo akis ir žiurėdavo į jį, bet iki šiol dar neparodė jokio ženkio, kad jį pažįsta, nors kas kart ilgesni buvo jo žvilgsniai į vaiką, ypatingai kuomet šisai verkdamas užslėpdavo akis skarele.

Ir taip prabėgo pirmutinė diena.

Vaikas permiegojo naktį susirietęs ant dviejų sustatytų šalimais kedžių salės kertėje, o kuomet pradėjo tik-ką aušti, vėlei stvėrėsi tarnauti savo tėvui.

Tą dieną išrodė, kad ligonio žvilgsnis pradeda darytis sąmoningesnis, jog meili vaiko kalba veikia į ligonį ir jo akįs persiima kokia tai padėkos šviesutė. Net sykį pajudino lupomis, it butų norėjęs ką tokio pasakyti.

Kada po trumpo nusilpimo vėlei atmerkė akis, išrodė, jog jo akis jieško mažojo prižiurėtojo.

Gydytojas tą dieną buvo du sykiu prie ligonio ir patėmijo, jog jo padėjimas truputį pasigerino. Vakarop, artindamas prie subrinkusių tėvo lupų gyduoles, vaikas užtėmijo ant jų lengvą šypsą. Jisai įgavo drąsos ir vilties. Tuojaus gi, tikėdamasis, jog ligonis supranta jo kalbą, pradėjo apsakinėti jam apie motiną, seserį ir brolinką; apie tai, kaip abu sykiu pargrįs namon ir visa siela meldė tėvo sujudinančiu balsu ir pilnuose meilės išsireiškimuose, kad turėtų viltį. Kad ir kartais abejojo, ar tėvas jį supranta, bet gi kalbėjo, nes jam išrodė, jog ligonis su kokiu tai palengvinimu klausosi jo balso, kuriame tvyravo gilus prisirišimas, nuliudimas—ir viltis. Ir taip prabėgo diena, antroji, trečioji ir ketvirtoji: tarpe lengvo pasigerinimo ir umių pablogimų; o vaikas taip buvo atsidavęs savo užsiėmimui, jog vos tik du sykiu į dieną nurydavo kąsnelį duonos, kurią atnešdavo jam vienuolė, ir tiesiog nežinojo, kas dėjosi salėje; nematė jis mirštančių, negirdėjo seserų skubių žingsnių nakties laiku, nei verksmingų randų tų, kurie mirė, palikdami savo artimuosius, nei tų visų skausmingų ir baisių ligonbučio scenų, kurios kitose aplinkybėse butų perėmusios jį neapsakomu pasibaisėjimu.

Valandos ir dienos slinko, o jis nuolatai buvo prie savo tetušio, akylas, rupestingas, drebąs su kiekvienu tėvo atsidusimu, su kiekvienu suvaitojimu, gyvenąs tarpe vilties, kuri priduodavo jam spėkų, ir tarpe abejonės, kuri šaldė jam širdį.

Penktoje dienoje ligoniui staiga pasidarė blogiaus.

Gydytojas pribuvo, apžiurėjo ir nuleido galvą, it norėdamas pasakyti, jog viskas užbaigta, o vaikas puolė ant kedutės, užsiliedamas ašaromis.

Išsiverkęs, vargšas pradėjo mąstyti. Vienas dalykas jį linksmino: kartais išrodė jam, jog ligonis esąs it sąmoningesnis, žiurėjo į vaiką kiekvieną sykį vis žymesniu susigraudinimu; gyduolių nei gėrimo nenorėjo priimti nuo kito, kaip tiktai nuo jo ir kas-kart vis dažniaus, nors sunkiai, judindavo lupas, tartum norėdamas prakalbėti; kartais darydavo tai taip aiškiai, jog sunus paimdavo jo ranką, staiga persiėmęs viltimi ir linksmai į tėvą kalbėdavo:

— Tetuši! Brangus tetuši! Neužilgo busi jau sveikas! Grįšiva į kaimą, į namus,—pas mamą!.... Linksminsimės visi! Neužilgo!.... Neužilgo!....

Buvo ketvirta po pietų, kuomet vaikas tokioje susigraudinimo ir linksmos vilties valandoje staiga išgirdo nuo artimų salės durių sunkų žingsniavimą ir tvirtą balsą, kuris prakalbėjo:

— Sudiev, seser!

Tai buvo tiktai du žodžiai, tačiaus vaikas sudrebėjo visas, ir balsas užmirė jo krutinėje.

Tuom tarpu inėjo į salę žmogus su gan dideliu ryšeliu rankoje, o paskui jį—vienuolė.

Vaikas, suklykęs, pašoko ir it inaugo žemėn. Žmogus apsidairė, pažiurėjo valandėlę ir su šauksmu: "Simutis!" puolėsi prie jo. Mažas pasijuto tėvo glėbyje, verkdamas, tiesiog be žado.

Vienuolės, prižiurėtojai, pagelbininkai subėgo ir atsitojo nustebę. Vaikas nei žodžio negalėjo pratarti:

— Mano Simuti! Mano Simuti!—kartojo tėvas ir žiurėjo į ligonio lovą, nieko nesuprasdamas, ir vėlei glamonėjo sunų ir bučiavo jį susigraudinęs.—Pasakyk-gi man,—tarė pagalios,—ką tas viskas reiškia? Nuvedė tave prie svetimos lovos! O aš užmigti negalėjau, nes čia motina rašo: "Siunčiu jį,"—o tavęs kaip nėra, taip nėra! Nuo kelių dienų esi čia, sunau?.... Kaip tai galėjo atsitikti?.... O aš vos tik ištrukau!.. Bet dabar, ho! ho!.... O mama? O Kastusė? O brolelis? Kaip jiems tenai?.... Bet ką-gi čia mudu laukiava? Eikiva, sunau! Jėzus, Marija! Kas gi to tikėjosi!....

Vaikas pagalios atsigavo ir ant greitųjų papasakojo apie namus, apie šeimyną.

— Kaip laimingai jaučiuosiu! Kaip laimingas—kartojo.—Kokios tai liudnos dienos buvo! Kaip sunkios!—Ir vėlei bučiavo tėvą, negalėdamas nuo jo atsitraukti, o vienok nesijudino iš vietos.

— Nu, eikiva!—tarė tėvas.—Dar šią naktį pasieksiva namus. Eiva!

Ir paėmė vaiką už rankos.

Vaikas atkreipė galvą ir žiurėjo į ligonį.

— Nu, eini ar neini?—užklausė tėvas nustebęs.

Vaikas dar sykį pažiurėjo į ligonį, kurs toje valandoje pravėrė akįs ir žvilgterėjo į vaiką. Žodžių upelis pasipylė į vaiko lupas iš sielos gilumos:

— Ne, tete! Palauk.... Negaliu.... Negaliu.... Tas senelis, matai.... Nuo penkių dienų esu prie jo.... Maniau, jog tai tu.... Pamyičjau jį. Matai kaip žiuri į mane.... Davinėjau jam gerti, nuolatos buvau prie jo.... Jis labai serga.... Širdis man neleidžia nuo jo taip prasišalinti.... Palikti.... Rytoj grįšiu į namus.... Dar truputį užsiliksiu čia prie jo. Matai, kaip žiuri.... Nežinau, kas jis yra, bet jeigu taip numirtų.... gailėtųsi manęs.... Pavelyk man užsilikti prie jo, tėte, pavelyk!....

— Puikus vaikas!—sušuko pagelbininkas.

O tėvas stovėjo, abėjojąs, žiurėdamas tai į sanų, tai vėlei į ligonį.

— Kas tai per vienas?—užklausė pagalios pagelbininko.

— Kaimietis, kaip ir jųs. Taip pat, kaip ir jųs, grįžo iš kelionės ir tą pačią dieną liko priimtas ligonbutin. Atnešė jį be sąmonės. Iki šiol dar neprakalbėjo. Gal turi šeimyną, vaikus. Gal jam išrodė, jog jusų vaikas, tai jo sunus....

Kuomet pagelbininkas taip kalbėjo, ligonis be paliovos žiurėjo plačiomis akimis.

— Tai likie!—tarė tėvas į Simą.

— Ne ilgam jau.... tarė tyliai pagelbininkas.

— Pasilikie!—paantrino tėvas.—Turi gerą širdį, sunau! Aš tuojaus einu į namus, kad kuogreičiausiai pradžiuginus motiną. Še tau doliaris tavo reikalams. Lik sveikas! Lik sveikas, geras sunau!

Paglamonėjo jį, pažiurėjo į jį sujudintomis akimis, dar kartą apibučiavo jo veidą ir išėjo.

Vaikas prisiartino prie lovos, o ligonis, rodėsi, nusiramino laimės ir džiaugsmo jausmu.

Taip tai Simas sugrįžo prie nežinomo senelio prižiurėtojo darbo, jau nebeverkdamas, bet su tomis pačiomis pastangomis, su ta pacia ištverme, ką ir pirmiaus. Ir vėlei taisė jam paklodę, vėlei glostė karščio apimtą jo ranką ir maloniais žodžiais ramino jį, drąsino. Taip dabojo jį visą dieną, nakčia pasiliko prie jo lovos ir taip pat per visą sekančią dieną.

Bet ligonis kas-kart ėjo blogyn. Jo veidas baisiai pamėlynavo, kvėpavimas pasidarė sunkus, ligonis pradėjo nerimauti, nesuprantamus išduodavo šauksmus ir pasididinantis tinimas darė jį baisesniu.

Laike vakarinio aplankymo gydytojas pasakė, jog vargšas neišgyvens nakties. Tuomet Simas padvigubino pastangas ir nenuleido nuo jo akių. Taipogi ligonis žiurėjo ir žiurėjo į vaiką, o laiks nuo laiko pajudindavo lupas, it norėtų ką tarti, o neišpasakytas jausmingumas atsimušdavo tuomet jo plačiose akyse, kurios it slėpėsi kaktoje.

Tą naktį vaikas taipogi neatsitraukė nuo jo nei valandėlei: sėdėjo prie jo iki brėkštant ir iki sesuo nepasirodė....

Vienok, kuomet sesuo prisiartino prie lovos ir žvilgterėjo į ligonį, tuomet paliepė pašaukti vietinį gydytoją ir prižiurėtoją, kurs pristatė šviesą.

Atėjęs gydytojas pažiurėjo ir tarė:

— Miršta.

Visi tylėjo. Vaikas paėmė ligonio ranką, tartum norėdamas jį apginti nuo mirties. Ligonis atmerkė akįs valandėlei; pažiurėjo į jį ir vėlei jas užmerkė.

Bet vaikui pasirodė, jog toje trumpoje valandoje jaučia jo rankos paspaudimą.

— Ranką man paspaudė!—sušuko.

Gydytojas pasilenkė prie ligonio, kad ištyrus jo kviepavimą, po ko palengvėle atsistojo. Vienuolė nučėmė nuo sienos kabantį kryžių.

— Numirė!—sušuko gailestingai vaikas.

— Eik, vaike!—tarė gydytojas.—Tavo šventas darbas jau atliktas. Eik ir buk laimingas, nes užsitarnauji to. Tegu tave Dievas laimina. Lik sveikas!

Bet sesuo, kuri buvo prasišalinusi valandėlei, priėjo prie Simučio, laikydama rankose fialkų pluoštelį, išimtą iš esančios lange stiklinės.

— Neturiu ko tau suteikti, vaikuti!—tarė—Paimkie tat tas gėles atminčiai iš ligonbučio.

— Ačiu!—atsakė, priimdamas gėlių pluoštelį viena ranka, o kita šluostydamas ašaras.—Bet aš taip toli turiu eiti, jog pamesčiau jas kelionėje....

Ir, paleidęs gėles, išbarstė jas ant lovos, prie kurios stovėjo, tardamas:

— Palikšiu jas numirusiam....

Ir tuojaus pradėjo atsisveikinti.

— Ačiu, sesuo! Ačiu, pone gydytojau!

Tuom tarpu atsikreipė į numirusį:

— Sudiev tau!.... ir pertraukė, galvodamas, kaip jį čia pavadinus.

Tuo laiku tiesiog iš širdies priėjo į jo lupas saldus vardas, kuriuo jį sveikino ašarose dar prieš penkias dienas....

— Sudiev tau, bėdinas tetuši!

Paėmė savo ryšelį ir lengvais žingsniais išėjo ir ligonbučio salės. Aušo.

Atsišaukimai.

Nuo Redakcijos. Žemiaus paduodame du atsišaukimu, kuriuos mums prisiuntė L. R.-K. Federacijos seimo sutverto "Tautos Fondo" valdyba. Apie Federacijos seimą męs anksčiaus išreiškėme savo nuomonę, kad jisai buvo sušauktas tam tikros sriovės ir kad jojo rengėjai turėjo omenyje ne bendrus lietuvių reikalus, ytin svarbius ir opius šioje sunkioje valandoje, bet vadovavosi tiktai noru sustiprinti savas partijines pozicijas. Keliąs pastaruoju laiku savo galvą tarp Amerikos lietuvių klerikalizmas panorėjo išnaudoti valandą ir visiškai atsistoti ant kojų. Toksai pasielgimas yra ytin smerktinas šiame momente, kuomet visa Lietuva paversta karės lauku ir kuomet iš visų lietuvių yra reikalingas tyriausis ir aukščiausis pasišventimas gelbėti savo brolius Lietuvoje. Tyras brolybės jausmo šaltinis apibjaurota partizaniškais tykojimais, užkulisinėmis intrigomis ir išviršaus nematomais politiškais šacher-macheriavimais. Labai gaila, kad ton machinacijon įtraukta asmenįs, kurie, kaip męs norime tikėti, nebutų susidėję su dabartiniais savo sėbrais, jeigu butų iškalno šiek-tiek permatę, į kur veda paslėptoji plunksna.

Kuomet koksai nors reikalas yra varomas pašaliniu ir smerktinu tikslu, tai nors tasai reikalas pats savyje butų prakilniausis, jisai nėra remtinas, kadangi juom siekiama prie smerktinojo tikslo. Prakilnųs darbai atliekama tiktai prakilniais tikslais, teisingiau sakant, jie patįs, tie darbai, yra padaromi tikslu.

Musų Amerikos lietuvių, judėjime męs matome, kaip neprakilnųs tikslai įsimaišė į prakilnų darbą. Prakilnus darbas padaryta tiktai priemone rankose pavojingo musų visuomenei burelio žmonių, kurie norėtų, kad paskutinis laisvės spindulėlis butų išspaustas iš lietuvių tarpo; kad visa, kas lietuviška, blizgėtų tomis spalvomis, kurios patinka tam bureliui; kad nuomonės, kurios yra kitokios negu to burelio pripažintos geromis, butų užgniaužtos ir nedrįstų nei per mažiausią skylelę prasiskverbti eikštumon. Perifrazuojant žinomo francuzų karaliaus žodžius: "Valstija—tai aš," galima butų pasakyti, kad to burelio tikslu yra atvesti lietuvių visuomenę stovin, kuomet tas burelis galėtų pasakyti: "Lietuva—tai aš." Lietuvoje tokis stovis beveik yra atsiektas. Kiekvienas kitaip manąs, kiekvienas liuosiau išsireikšti drįstąs žmogus tenai yra persekiojamas. Laikraščiuose be jokių ceremonijų išvelkama kitaip manančių žmonių vasdai ir valkiojama. Lietuvoje pastaruoju laiku kiekvienas jautėsi žandarų ir "Šaltinio" & Co. rankose. Užgriebus jiems viską Lietuvoje, užgesinus tenai beveik paskutinį tikrai laisvos minties spindulėlį, męs matome Amerikoje prisiųstąjį jųjų agentą. Ir čia pradedama tasai pats darbas, norima ir Amerikos lietuvių visuomenė atvesti tan padėjiman, kuriame buvo iki pačiai karei užjurio lietuviai. Reikalinga tiktai buvo pasiklausyti, kokios viltįs, koki lukėjimai buvo išreikšti buvusiame Chicagoje kongrese, idant suprasti, kokion sietuvon norima įstumti Amerikos lietuvių gyvenimas. Tos pačios jiegos, kurios kongrese tvirtino, kad visa spauda (išskyrus jųjų laikraščius) yra pavojinga; tos jiegos, kurių akyse visos ne jųjų išleistos knygos yra nuodai; tos jiegos, kurios svajoja net apie boikotavimą biznių, esančių rankose žmonių, kitaip manančių negu jie,—tos pačios jiegos pagimdė "Lietuvių Politišką Seimą" Chicagoje ir tuom pačiu pakėlė kumštį ant visuotinumo idėjos, kuria norėta paremti Lietuvos gelbėjimo reikalas. Ažuot prisidėjus prie visuotino darbo, tie partizanai kesinosi apgaubti savo siekinius visuotinumo drabužiais, kad niekas nematytų, kame yra tikras turinys to, į ką jie tiki ir ko jie viliasi, ir kad nesutinkančius su jųjų tikslais žmones įkinkius į darbą, kuriam turi buti organiškai priešingas kiekvienas liuosai kvėpuoti pripratęs žmogus.

Tame yra pamatinė gaida visame koncerte, kurį užtraukė Chicagos seimo įkvėpėjai. Ko tai verta ir kaip į tai reikia atsinešti, tegul pats skaitytojas sprendžia.

Tikimės, kad skaitytojas neįtarsimus nore ardyti tikrai reikalingą ir svarbų reikalą. Tie, kurie nuolat seka "Lietuvą," senai galėjo pamatyti, kad kiekvieną naudingą darbą męs visuomet visomis išgalėmis rėmėme, kad dažnai eidavome kompromisan, stengdavomės nusileisti, darydami tai vardan vienybės ir tikėdamiesi gerų pasekmių iš tokio veikimo budo. Musų taktika nepertikrino tų, kuriems pirmoje vietoje rupi siauručiai partijiniai siekiniai, neleidžianti matyti toliaus kaip savas mažulis stabukas. Nuo svarbių tautos reikalų rėmimo męs ir dabar neatsisakome, atpenč, męs juos ytin remsime, kuomet pasirodė tikras kailis

tų, kurie pirmiaus dėjosi neva visos tautos reikalų apgynėjais, o ištikrųjų rankovėje turėjo akmenį, gręsiantį jų neva ginamiems tautos reikalams. Jei męs matysime, kad vykdoma svarbus ir naudingas reikalas, męs tą darbą, kaip ir iki šiolei, remsime; bet jeigu matysime, kad tuom reikalu norima pasinaudoti kitokiems tikslams, męs tokį pasielgimą visuomet iškeliame eikštėn ir nurodysime tikrąją jojo prasmę.

Prie žemiaus sekančių abiejų atsišaukimų padedame savo prierašus, kuriuos patariame perskaityti kiekvienam, kurisai šiuos atsišaukimus skaitys.

I

"LIETUVIŲ DIENA" AMERIKOJE.

Lietuvių Politiškasis Seimas, Chicagoje, vienbalsiai pripažino reikalingu sumanymu, kad lietuviems reikalinga yra "Lietuvių Diena" Amerikoje. Pažangiosios ir tautiškoje dvasioje tvirtos tautos jau nuo senų laikų turi tokias tautiškasias dienas, pavyzdžiui: airių švento Patriko diena. Musų Politiškasai Seimas paskyrė Švento Kazimiero dieną (kovo 4 d.) taja "Lietuvių Diena" Amerikoje. Kadangi minimojo Politiškojo Seimo norėta ir šiais metais neapsieiti be "Lietuvių Dienos," o, galint tiktai šių metų pabaiga tepasinaudoti, šiems metams seimas paskyrė, kad Amerikos Padėkos Diena (Thanksgiving Day), lapkričio 26 d. 1914 m. vienkart butų ir "Lietuvių Diena."....

Taigi, visos tos draugijos, kurių atstovai dalyvavo Lietuvių Politiškame Seime Chicagoje, yra "Lietuvių Dienos" palaikytojomis, nes ką draugijų įgaliotiniai nutaria, tosios draugijos pildo kaipo savo nutarimus. Regisi aišku, kad kiekvienos draugijos pareiga kuoiškilmingiausiai pasirodyti šįmet "Lietuvių Dienoje," t. y. lapkr. 26 d., o visais sekančiais metais šv. Kazimiero dienoje, kovo 4 d., ir tąip priminti visam pasauliui, kad lietuviai moka branginti savo tautiškąją gyvybę.

Pirmiaus, męs iš savo valios paduodavome patarimus ar užmanymus įvairiausiuose tautos reikaluose. Dabar musų Didis Politiškas Seimas, savu neužginčinamu autoritetu, paskyrė mums darbus. Męs, pildydami musų seimo valią, vien primename gerbiamiemsiems viengenčiams musų pareigas. Tiktai toji tauta verta pagodonės, kuri pildo savo nutarimus ne žodžiais, bet gerais darbais parodo savo vertę.

Męs, "Lietuvių Politiškojo Seimo" išrinktoji "Tautos Fondo" komiteto valdyba, atlikdami mums paskirtąjį darbą, kviečiame visas lietuviškas draugijas ir pavienius lietuvius kuoiškilmingiausiai pagerbti "Lietuvių Dieną," lapkričio 26 d. 1914 m.

Lai nei vienas lietuvis nepasirodo tą dieną apsvaigęs (užsigėręs), ar kaip kitaip lai nenužemina Lietuvos vardo. Atpenč, lai visi, kas kaip išmano, pasistengia pasirodyti "Lietuvių Dienoje" gerų-geriausioje šviesoje prieš svetimtaučius. Dainos, žaismės, paskaitos, demonstracijos, procesijos ir pamaldos privalėtų buti atliekamos "Lietuvių Dienoje."

Laiko visai mažai, kad priderančiai prisirengus musų seimo pagimdytosios "Lietuvių Dienos" pagerbimui pirmą kartą Amerikoje. Kam rupi Lietuvos ir pačių savęs pagodone, tie prakilnųs lietuviai ir lietuvaitės nelauks antro paraginimo, bet veikiai stos garbingųjų lietuvių eilėsna ir ruošis ką-nors gero nuveikti "Lietuvių Dienoje."

Visi tie musų viengenčiai, kurie nieko negali veikti—nei teatrų surengti, nei dainų dainuoti, nei paskaitų parupinti, ar veikiančioms draugijoms patarnauti,—kaip pasakyta, tokie lietuviai privalo paaukoti "Tautos Fondui" vienos dienos uždarbį. Šis padavadijimas yra musų politiškojo seimo įsakymas ir kiekvienam prakilniam lietuviui yra šventoji pareiga.

Tautos Fondo valdyba:

Dr. A. K. Rutkauskas, pirm.
Baltrus Vaišnoras, iždininkas.
A. A. Šlakis, rašt.
3255 So. Halsted st.
Chicago, Ill.

Redakcijos Prierašas.. Patsai "Lietuvių Dienos" sumanymas yra tokis, kad principialiai privalėtų pritarti jam kiekvienas lietuvis, kuriam rupi savų žmonių labas, jeigu iniciatoriai savo sumanymo pamatan padėjo aukų rinkimą viešiems lietuvių reikalams, didesnį lietuvių susiartinimą tarp savęs ir paskatinimą prie visuomeniškojo veikimo.

Čia mums rupi kas kita negu atsišaukimą ir jojo formą kritikuoti. "Lietuvių diena" yra sumanymas, kurio autoriai, kaip iš augščiaus tilpusio raštelio galima suprasti, visą savo plianą deda ant visuotino, visų Amerikos lietuvių, reikalo pamato. Sumanymo autorium yra Liet. Rymo Katalikų Federacijos seimas, kurisai pasivadino Lietuvių Politišku Seimu. Jau męs buvome aukščiaus nurodę, kad Federacijos seimas buvo tiktai tam tikros grupės žmonių reikalu. Toji grupė galėjo padaryti gerų nutarimų, vykusių plianų ir sumanymų, bet tai yra tiktai tos grupės nutarimai, plianai ir sumanymai. Juos pildyti privalu tiktai tiems, kurie davė savo sankciją tam seimui. Tie visi nutarimai, plianai ir sumanymai turės visuotiną svarbą tiktai tuomet, kai ir kiti pripažįs juos vykdintinais.

Iš šių žodžių galima suprasti, kad šį sumanymą męs kol-kas skaitome tiktai dešinėsės, klerikalinės sriovės reikalu. Jeigu jam pritars ir abi kitos sriovės, tai tuomet jisai liks visuotinu reikalu. Jeigu gi to pritarimo nebus, tai "L. F." turės buti pastatytas vienon eilėn su L. R.-K. Federacijos "Tautos Iždu."

Atkartojame, kad "Lietuvių Dieną" męs principialiai skaitome labai geru ir vykdintinu sumanymu, bet ne tuom pamatu, ant kurio jisai dabar yra pastatytas. Visuotinas reikalas privalo buti atiduotas iš partijinių dešinėsės sriovės rankų į visuomenės globą ir aptarimą. Tuomet šiam sumanymui, kaipo visuotinam, galima bus prijausti ir padėti jojo vykdinime.

II

LIETUVOS SUŠELPIMO REIKALE.

Pasekmingai įvyko Lietuvių Politiškasis Seimas Chicagoje ir padavadijo kaipo pareigą butinai surinkti didį gausą aukų. Kiekvieno Tautos Fondo Komiteto nario užvis svarbiausioji pareiga, tai pertikrinti musų sanjausmingus (?) viengenčius, kad jųjų suaukoti pinigai bus panaudoti vien Lietuvos politiškiems reikalams ir labjausiai nukentėjusių, Europos karės metu, musų viengenčių sušelpimui.

Tautos Fondo Iždininkas iškarto turėjo parupinti $10.000 (dešimts tukstančių doliarių) apsaugą, arba "bond'ą, o vėliaus, aukoms perviršijus apsaugą, pastaroji bus padidinta pagal Tautos Fondo Pirmininko reikalavimą. Dabar surinktasias aukas galima atvangiai (?) siųsti Tautos Fondo Iždininko vardu, per T. F. raštininką. Tautos Fondo Iždininkas kas mėnuo skelbs laikraščiuose visų aukų skaitlines ir šaltinius, iš kur gauta aukos....

Pinigų gali umu laiku prireikti ir tai labai daug; todėl, neatidėliodami, aukokime kas tik galime, idant nesutrukdyti musų politikiškųjų reikalų. Norėjome, kad musų gerus norus Lietuvių Politiškasis Seimas sutvarkytų. Dabar jau Didis Politiškas Seimas, įvykęs Chicagoje rugs, 21 ir 22 d. 1914 m., galutinai padavadijo veikimo budą. Daugiaus nieko nelieka, kaip vien musų visuomenei sudėti šimtus tukstančių doliarių aukų. Jeigu męs pakeliame kalbą apie Lietuvos autonomiją, męs turime sudėti tam tikslui ir pinigų, ir tai ne tukstantį—kitą, bet šimtus tukstančių doliarių—visai umu laiku. Męs žinome, kaip vengrų, čekų ir kitų tautų atgijimo metais buvo aukos renkamos. Dabar reikės daugiausiai vien apie aukas ir jųjų rinkimo budus tekalbėti, rašyti, agituoti, kol visa tauta rems Lietuvos pinigyno klausimą. Męs žinome, kad musų tautoje save lietuviais vadinančių milionierių taip kaip ir nėra (Iki šiol visai negirdėt. Red.). Męs lygiu budu žinome, kad Lietuvos pinigynas, nors jis ir milionus doliarių turėtų, veikiai butų išsemtas naujiems, iki šiol neapgalvotiems autonomiškos Lietuvos reikalams. Juo daugiau pinigų turėsime, juo greičiau ir daugiau išgausime Lietuvai liuosybės.

Visi lietuviai, dėkite mažas ir dideles aukas Tautos Fondan. Paaukoję kartą, aukokite antrą, trečią, ir....dešimtą kartą. Lai aukų rinkimas buva musų visų svarbių-svarbiausiuoju darbu. Visur kalbėkime apie aukų rinkimą Lietuvos sušelpimui.

Prakilnųs lietuviai, į jus, gerbiamieji, pirmučiausiai kreipiamės ir laukiame iš jusų sektinių pavyzdžių ir pasišventimo musų tautą laiminančiam darbui.

Tautos Fondo Valdyba:

Dr. A. K. Rutkauskas, pirm.
Baltrus Vaišnoras, ižd.
A. A. Šlakis, rašt.
Kun. F. Kemešis,
Jaroševičius.

Pastaba. Siųskite aukas šitaip: Išrašykite t. v. "Money Order'į," ar "check'į" Tautos Fondo Iždininko vardu: B. Vaišnoras, Pittsburg, Pa., bet podraug su laišku reikia siųsti "Money Order" ar "check" Tautos Fondo Raštininkui adresu: Adv. A. A. Šlakis, 3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Redakcijos Prierašas. Visas šisai atsišaukimas yra labai keistas. Raštelis užvardinta "Lietuvos Sušelpimo Reikale," ir beveik visame atsišaukime kalbama apie politiškų reikalų šelpimą.

Apie sušelpimą nukentėjusiųjų nuo karės randame puse lupų prasitarta vos vienoje vietoje, sakinyje: "..suaukoti pinigai bus panaudojami vien politiškiems reikalams ir labjausiai nukentėjusių, Europos karės metu, musų viengenčių sušelpimui." Reiškia, dalis pinigų eis tiktai "labjausiai nukentėjusių" sušelpimui. Kaip ir kas nuskirs tą laipsnį "labjausiai?" Iš šių žodžių galima suprasti, kad "ne-labjausiai" nukentėjusiems nėra iš tų aukų nieko. Vieton tų "ne-labjausiai" nukentėjusių, surinkti pinigai "bus panaudojami vien Lietuvos politiškiems reikalams." Kokiems politiškiems tikslams? Męs iki šiolei girdėjome apie sušelpimą nukentėjusių nuo karės (tarp "labjausio ir "ne-labjausio" nukentėjimo skirtumo nematėme).

Iš šio atsišaukimo matyt, kad kaž-koki "politiški reikalai" yra daugiau šelptini negu lietuviai, nukentėję nuo karės. Tiems neaiškiems "politiškiems reikalams" žadama šimtai tukstančių doliarių, o tiesioginis tikslas, kuriuom privalo dabar buti renkamos aukos, yra visai užmirštamas. Kokia ta "politika"? Kas ją sutvėrė, kas ją veda? Prie ko ir kokiais budais ji siekia? Męs nieko nežinome.

Atsišaukime pavojingai sumaišoma du dalykai: karės kankinių ir kaž-kokių "politiškų reikalų" šelpimas. Iš atsišaukimo nesimato, kad butų daromas skirtumas tarp tų dviejų jokio ryšio neturinčių dalykų. Galima suprasti, kad to "Tautos Fondo" pinigai bus abiem tikslam be skirtumo sunaudojimi. Taigi žmogus, norėdamas sušelpti savo nukentėjusius brolius santautiečius Lietuvoje ir tuom tikslu dėdamas savo aukas į tą "Tautos Fondą," gali kartais visai nenoromis šelpti politiškus reikalus, kurių jisai nežino ir kuriems jisai, jei juos žinotų, rasi, butų visai priešingas.

Lietuvos autonomijos išgavimo klausime butų pageidaujama, kad visi lietuviai veiktų išvieno. Ar tai bus galima—sunku pasakyti. Dabartinis dalykų stovis greičiaus verčia manyti apie negatyvį atsakymą. Autonomijai išgauti gali buti įvairųs keliai, kartais griežtai priešingi vienas kitam. Kokį kelią pasirinko tie, kurie stovi už augščiaus tilpusiojo atsišaukimo, męs nežinome. Galop nežinome, kas suprantama išsireiškimu: "politiški reikalai." Gali tai buti Lietuvos autonomijà arba ir kas nors kita. Todėl, negalime raginti aukauti tam, ko nežinome. Kuomet bus aiškiau išsireikšta negu šiame atsitikime, galima bus duoti ir griežtas atsakymas. Bet, pirmoje vietoje, negalima sutikti su tuom sumaišymu, kurį padarė pp. šio atsišaukimo rašytojai, tai yra su "politiškų reikalų" ir karės kankinių šelpimo sudėjimu vienon vieton. Panašus pasielgimas gali kartais iškelti visą peklą musų visuomenėje.

Todėl, kol šie neaiškumai nebus prašalinti; kol nebus pilnai, aiškiai ir griežtai pasakyta, kame dalykas, męs jokiu budu negalime prisidėti prie šio atsišaukimo ir negalime raginti skaitytojų dėti aukų nežinomiems tikslams, nors ir gražius užvardinimus turintiems.

LIETUVIŲ I. W. W. SUVAŽIAVIMAS.

Mus prašo pranešti, kad per Kalėdas, gruodžio 25, 26 ir 27 d. šių metų įvyks lietuvių I. W. W. suvažiavimas. Vieta suvažiavimui, kol-kas, dar nepaskirta, ir jinai turės buti lietuvių I. W. W. skyrių išrinkta. Tam rinkimui paduodama Baltimore, Md., ir Philadelphia, Pa. Lietuvių I. W. W. skyriai pasiskirs vieną tų vietų.

Suvažiavime, kaip galima iš prisiųstosios medžiagos suprasti, bus svarstomi sekantieji klausimai: 1) Solidariškumo reikalingumas tarp darbininkų, 2) I. W. W. skyrių sustiprinimas, 3) išdirbimas pliano neorganizuotiems darbininkams organizuoti, 4) naujų I. W. W. skyrių tvėrimas, 5) išdirbimas I. W. W. konstitucijos lietuviams, 6) atsinešimas į Am. Fed. of Lab. ir kitas organizacijas, 7) lietuvių I. W. W. organo "Darbininkų Balso" reikalai, 8) kokia ir kaip propaganda už I. W. W. turi buti varoma, 9) "Darb. Balso" privalumas rengti darbininkus prie socialės revoliucijos.

Šisai suvažiavimas yra dar tik pirmutiniu tokios ryšies, ir pramoniečiai tikisi sulaukti iš jojo gerų pasekmių.

Pranešama dar, kad I. W. W. skyriams išsiuntinėta atsišaukimo blankos, kurių viena privalo buti, išpildyta ir sugrąžinta tam, nuo kurio priimta, o antroji pasilaikyta sau. Blankos turi buti sugrąžintos į 30 dienų, ir skyriai, kurie tame laike neturi reguliarių susirinkimų, yra kviečiami sušaukti extra susirinkimą ir jame apsvarstyti I. W. W. suvažiavimo reikalą. Kiekvienas skyrius taipogi yra kviečiamas išrinkti iš savo tarpo narį, kurisai rupintųsi suvažiavimo reikalu. Išrinktieji suvažiavimu rupintis nariai yra kviečiami susinešti su suvažiavimo rengėjų komisija antrašu: I. W. W. 192 liokalas, 2-ras skyrius, K. J. Geležėlė, 859 Hollins st., Baltimore, Md., arba antrašu: I. W. W. 191 liokalas, 2-ras skyrius, J. D. Bindokaitis, 39 Henry st., Rochester, N. Y.

Pašnekėlių Kampelis.

517. *Ką reiškia žodis "daktaras" ir iš kur jis kilęs?* Pas mus žodžiai "daktaras" ir "gydytojas" paprastai reiškia vieną ir tą patį. Žmonės dažniausiai pas ligonį šaukia "daktarą," bet ne gydytoją.

Sulyg savo kilmės šiuodu žodžiu nieko bendro tarp savęs neturi. "Daktaras" yra sulietuvintas žodis "Doctor" (tark: doktor). Tasai žodis yra kilęs iš lotynų kalbos. "Doctus" lotyniškai reiškia: mokytas. "Doctor" išvertus reiškia: mokytojas. Tačiaus tai nereiškia mokytoją, kaip męs tą žodį paprastai suprantame. Tuom žodžiu yra vadinamas tiktai tam tikras mokslo laipsnis. Galima buti medicinos daktaru (paprastai vadinamu visur daktaru), teoliogijos daktaru, teisėjų daktaru, filiozofijos daktaru ir t.t.

Kuomet pirmiausiai pradėta vartoti daktaro laipsnis—sunku susekti. Išpradžių buvo vartojami du mokslo laipsniu: bakalauras ir magistro. Tuliems atsižymėjusiems magistrams budavo suteikiamas daktaro laipsnis kaipo grynai garbės ženklas. Esančios rankose ankstyviausios žinios apie daktaro laipsnį rodo, kad tasai laipsnis pradėta vartoti pirmiausiai Francuzijoje. Pažymima, kad tie daktaro laipsniai buvo suteikti teises ir teoliogiją besimokinusiems. Paryžiuje teoliogijos daktaro laipsnis buvo suteiktas neužilgo po 1150 metų. Anglijoje tasai laipsnis pradėta vartoti tryliktame amžiuje. Kaip Anglijoje, taip ir ant kontinento (pačioje Europoje) daktaro laipsnis ilgą laiką buvo vartojamas tiktai sąryšyje su teisėmis ir teoliogija. Medicinos, taigi musiškis, daktaras pasirodė tiktai keturioliktame amžiuje, kuomet pradėta teikti jįjį tiems, kurie mokinosi medicinos.

Toliaus daktaro laipsnis prasiplatino visose mokslo ir dailės šakose. Dailės daktaras pirmiausiai pasirodė Vokietijoje, kame tuom terminu pakeista senasai magistras. Muzikos daktarą pagamino Anglija savo Oxford ir Cambridge universitetuose.

Esama dar taip vadinamųjų "bažnyčios daktarų." Tai yra tuli šventieji, kurių raštai buvo visos bažnyčios priimti arba tam tikru popiežiaus dekretu pažymėti kaipo specialis autoritetas. Rymo katalikų bažnyčia turi sekančius savo "bažnyčios daktarus:" šv. Hilarių, Ambrozių, Jeronimą, Augustiną, Grigalių Didįjį, Anselmą, Bernardą, Bonaventurą ir Tamošių Akvinietį. Popiežius Pijus IX prie šio skaitliaus prikergė dar šv. Alfonsą dei Liguori. Rytų bažnyčia turi: šv. Atanazijų, Grigalių iš Nazianzuso, Bazilių Didįjį ir Joną Chrysostomą. Tai yra Vakarų ir Rytų "bažnyčios daktarai."

Amerikoje yra išviso trįs laipsniai: bakalauro, magistro ir daktaro. Rusijoje medicinos kursą baigiusieji gauna tiktai gydytojaus dipliomą. Daktaro laipsnio gali pasiekti tiktai tolimesniu savo darbavimusi ir nuopelnais.

□⊠□

518. *Kaip eskimosai susituokia?* Tolimi Rytų Siberijos eskimosai, gyvenantieji prie Ameriką nuo Azijos skiriančios Beringo pertakos ir Arktiškųjų jurių pakraščiu, turi tarp kitų savo įpročių labai seną taip vadinamą metinę bangžuvės (velioribo) šokio šventę, kurioje eskimosai pasirenka sau pačias. Toji šventė yra smulkiai aprašoma viename anglų žurnale, "Youth's Companion." Tuom aprašymu pasinaudojame męs čionai.

Kuomet baigiasi trumputė šiaurės vasara, kuomet saulė vis tolyn pietuosna keliauja ir kuomet sluogsnis ledo išvien pradeda globti šiaurės jurių paviršių ir jurės tik pietinėje dalyje neužšalusios,— ateina tuomet į neužšalusias jures bangžuvė. Tuomet prasideda didžioji eskimosų šventė, kuri tęsiasi dvidešimts vieną dieną. Toji šventė—tai vienas didis šokis. Ant žemės ištiesiama bangžuvės kailis, kuris buva apie čolį storas ir išrodo tartum gumas. Ant to kailio, tartum ant kokių gaunių (divonų), praleidžiama šventė.

Kuomet viskas paruošta, šokėjai ir šokėjos pradeda savo šokį. Tai nėra šokis musų supratime. Muzika yra bubnų (tom-tom vadinamų) mušimas be jokio takto ar rimto, ir savotiškas burtininkų dainavimas. Tose dainose dainuojama apie medžiotojų narsą ir giminės praeitį. Tuom pačiu tarpu vyrai daro visokius judėjimus ir figuras. Vyrai pantomynos (be žodžių) scenomis rodo, kaip jie medžioja, kaip jie užmuša šiaurės mešką, ronį, moržą ir galop galingąją bangžuvę. Šokyje yra atkartojami iki smulkmenų visi medžiojimo judėjimai. Vyrai savo šokiais parodo, koki iš jųjų medžiotojai. Tuom pačiu tarpu šoka ir moterįs. Savo šokiais, sakoma, stebėtinai gražiais, jos rodo, kad jos yra didžios tautos dukterimis ir turi visas ypatybes, kurių reikalaujama iš tokių moterių.

Vyrų ir pačių pasirinkimas buva paskutinėse šventės dienose. Vyras prieina ir šoka prieš tą merginą, kurią jisai norėtų sau už pačią. Savo šokiu vyras rodo, kaip jisai rupinsis savo moters gerove, kaip visuomet jai bus užtektinai maisto ir kailių. Jeigu merginai vyras patinka, tai jinai išeina priekin ir atlieka šokį, kuriame prižada rupintis savo busimojo vyru namais. Kuomet sužiedotuvės tokiu budu yra atliktos, jaunoji pora susituokia pagal savo giminės papročius, ir vaikinas parsiveda jaunąją pačią į savo namus.

□⊠□

519. *Kokį sąryšį turi žmogaus protas su jo gražumu?* Yra patarlė: "Žmogaus veidas yra jojo sielos veidrodis." Toji patarlė, jei giliau į jąją pažvelgus, yra pilnai teisinga ir rodo tą ankštą ryšį, kurisai jungia žmogaus protą su jojo išvaizda.

Kiekvienas žmogaus pasijudinimas visuomet turi užpakalyje savęs tą arba kitą mintį. Imant atbulai, galima pasakyti, kad kiekviena mintis turi savo pasekmėje tą arba kitą kuno ar tik kuno dalies judėsį. Akylus tėmytojas visuomet gali pažinti, ar žmogus yra gerame upe, ar blogame, ar jisai kuom susirupinęs, susikrimtęs, ar, atpenč jisai džiaugiasi iš ko nors ir t.t. Apie tai, ką žmogus jaučia sieloj, sprendžiama iš veido išvaizdos ir visų kuno judėjimų. Taigi, iš pasekmių sprendžiama apie priežastis, kurios pagimdė tas pasekmes.

Jeigu žmogus turi tvirtą pasiryžimą, jojo nervai ir raumenįs yra tvirti, visas kunas išsitiesia į griežtas linijas. Jeigu, atpenč, žmogus yra silpnas, svyruojąs, tas atsiliepia ant nervų ir raumenų, ir visas kunas tuojaus rodo tą stovį, kuriame yra siela.

Kiekvienas jausmas, kiekviena mintis, kiekvienas judėjimas palieka po savim bent mažutėlę žymę. Jeigu tam tikros ryšies mintįs, jausmai ir judėjimai atsikartoja dažniau už visus kitus, tai ir jųjų paėiktoji žymė yra aiškiau matyti negu kitos žymės. Jeigu žmogus daugiausiai yra piktas, susirupinęs, pagiežos apimtas, arba, atpenč, jei žmogus daugiausia jaučiasi laimingas, patenkintas, linksmas, tai sulyg dažniausiai esančiojo sieloje jausmo susidarys kuno išvaizda, ypatingai veido ruožai.

Iš to lengvai galima matyti, kad ir gražumas turi didelį sąryšį su protu. Jei protas visai mažai dirbs, mažai gamins minčių ir, reiškia, bus mažai jausmų, tai ir ant žmogaus išvaizdos tas atsilieps. Veido ruožai bus sustingę, neaiškųs. Vargu galima toksai veidas vadinti gražiu. Mintim neįkvėptos veido grožės dailininkas niekuomet nepripažįs.

Bet imant iš kitos pusės, jei žmogaus mintis dirba labai daug, tuomet nuolatinis nervų ir raumenų įtempimas savo pasekmėje turi veido ruožų suraukšlėjimą. Todėl, paprastai rašytojai ir mokslininkai išrodė tokiais pasenusiais. Veidas gali turėti išmintingą išvaizdą, tačiaus jo ruožai yra suraukšlėti kaip kad pas senius.

Todėl, kaipo taisyklė, imtina tai, kad išvaizdos gražumas tuomet yra prielankiausiose aplinkybėse, kuomet proto darbas yra vidutinis, t. y. jo neperdaug ir nemažai.

Baigiant, reikia prikergti, kad fiziškas (kuniškas) darbas dar daugiau atsiliepia ant gražumo negu protiškas. Pas europiečius vyrai dirba daugiau už moteris, ir todėl jųjų moterįs yra gražesnės. Pas kai-kurias laukiniasias tautas moterįs ima didesniąją darbo dalį ant savo pečių, ir tenai vyrai yra gražesni.

520. *Kur kaliniai leidžia savo laikraštį?* Suv. Valstijų kalėjimai, rods, artimiausiai stovi prie to, kas statoma kaipo kalėjimo tikslas: kad kalėjimas yra vieta prasižengėliui taisyti, bet nebausti. Visa kalėjimų tvarka sutaisyta sulyg to principo. Kaliniai naudojasi gan didele laisve. Tarp kit-ko, Joliet kalėjime, netoli Chicagos, patįs kaliniai leidžia savą mėnesinį laikraštį, kurio pilnas vardas yra "Joliet Prison Post." Galima butų pamanyti, kad tai laikraštis, aštriai prižiurimas, ant kurio stovi žymė visokį gyvumą užmušančio oficiališkumo. Žmonės, matę tą laikraštį, tvirtina, kad jisai, atpenč, esąs labai gyvas ir turiningas. Jame esą visoki skyriai, pradedant nuo editorialinių straipsnių ir baigiant sporto žiniomis (kalėjime buva ir "base ball" lošimų). Laikraščio dvasia esanti labai humanitarė. Humanitarizmas, prasisunkęs visuosna kalėjimo gyveno kampuosna, atspindi ir laikraštyje. Kaipo tokios tvarkos pasekmė, yra atsitikimų, kurie pripratusiems kitaip manyti apie kalėjimus gali pasirodyti labai stebėtinais. Štai vienas tokių atsitikimų iš Joliet kalėjimo: Kalinys "1390" (kaliniai žinomi tiktai numeriais) ant savo garbės žodžio gavo pavelijimą 15 dienų apleisti kalėjimą, kad atlikus kokį tai svarbų reikalą. Paleistasai kalinys buvo surištas tiktai savo garbės žodžiu, jokių sargų su juom nepasiųsta. Visas kalėjimas nekantriai laukė, ar sugrįš paleistasai kalinys. Keliomis dienomis prieš urliupo išsibaigimą kalinys sugrįžo.

Tokiose aplinkybėse gyvena Suv. Valstijų kaliniai. Rasi, peršviesiai perstatoma dalykų stovis. Bet tikėsimės, kad šie žodžiais nebus paraginimu kam nors tyčia lysti kalėjiman. Visgi, Amerikos kalėjimai gali buti taip šviesiai piešiami, sulyginant su Rusijos kalėjimais.

KLAUSIMAI.

521. *Iš kur atsiranda deimantai?*

522. *Kas tai yra "Monroe doktrina"?*

523. *Kuomet ir kas pasiekė pietinį žemės polių?*

524. *Kokios yra didžiausios dabar vartojamos kanuolės?*

(Atsakymai bus kitame numeryj).

Kibirkštįs.

O prakeiktas apšvietimas,
Koks tas svieto pagedimas!....

Kunigai laiko savo seimą Chicagoje Masonų namuose, o "bedieviai" New Yorke savo seimul pasisamdė Krikščionių svetainę.

* *

Jeigu lietuviai laiko dabar egzaminą iš to, kas geriaus moka peštis ir krikti, tai jiems reik pastatyti užtai laipsnį 5 (reiškia "puikiai"). Jeigu gi laiko egzaminą iš to, kaip geriaus vienybėn sueiti, tai jiems reik pastatyt "Kuo-

Didžiausia Karė!

Kur? Lietuvoje! Musų Tėvynėje

Jei norite dasižinoti, kas dabar Lietuvoje dedasi, kaip ir kur Europoje karė siaučia, tai užsirašykite

Kasdien Einančią

"Amerikos Lietuvą"

Laikraštis "AMERIKOS LIETUVA" išeina kasdien 4 valandą po pietų ir paduoda visas naujausias žinias ir telegramus tos pačios dienos iš karės lauko. Tiktai šiame laikraštyje rasite naujausias ir tikriausias karės žinias.

Todėl užsirašykite "Amerikos Lietuvą" tuojau ir gausite ją kasdien pačtu į savo namus.

Kaina vienam mėnesiui .....$ .50.
" Dviem mėnesiam ..... 1.00.
" Pusei metų ..... 2.75.
" Visam metui ..... 5.00.

Užsirašydami, siųskite ir prenumeratos mokestį drauge, Money Orderiu arba pinigais registruotame laiške adresu:

"Amerikos Lietuva"

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

lą" (vienutę, kuri reiškia: "niekam netikę").

* *

Niekas negali užginti, kad lietuviai neturi "visuotino" seimo. Šiur, jie turi "visuotino suirimo" seimą.

* *

"Naujienos," be abejonės, yra *pirmas lietuvių dienraštis*,—kuris panaikino pas save darbininkų uniją ir išmetė unijos "leibelį."

"Skramni" žmonės, žinoma, neprivalo tokiu darbininkų burio geriniu girtis....

* *

Su tuom vokiečių generolu von (tark "fon") Kluck ištikro matomai, bus ne tik "von!," bet ir kliuk-kliuk....

* *

Kariška žinia: "Chicagiečių kairysis sparnas (socialistų delegatai) viena diena pirmiau atvyko New Yorkan. Jų tikslu yra apsupti centrą (tautininkus), kad užkirsti jiems kelią, o atidaryti sau kelią prie Amerikos Lietuvių aukų."

Jurgio Spurgio Gizas.

VIETINĖS ŽINIOS.

L. R.-K. Federacijos IV kongresas. Praeitos savaitės seredoje, ketverge ir pětnyčioje šv. Jurgio parapijos svetainėje L. R.-K. Federacija laikė savo ketvirtąjį metinį kongresą. Atstovų suvažiavo apie 104. Sesijų išviso laikyta šešios. Kongreso pirmininku buvo kun. Serafinas; I vice-pirm. buvo Dr. A. L. Graičiunas ir II vice-pirm.—moteris, J. F. Kašetienė; sekretorium buvo kun. Augustaitis (Girardville, Pa.). Didžiausią dalį kongreso posėdžių užčėmė referatų skaitymas. Kun. Jakaitis atmintinai kalbėjo temoje "Apie parapijų sutvarkymą. Kun. Misius kalbėjo "apie lietuvių kolegijos reikalus;" kolegija užmigusi. Referatus skaitė: kun. Višniauskas—"Kodėl Amerikos lietuviams reikia savo vyskupo;" Dr. Graičiunas—"Musų parapijinės mokyklos;" kun. Staniukynas—"Šv. Kazimiero Vienuolijos uždaviniai;" kun. Lapelis—"Musų Spauda;" kun. Kemešis—"Blaivybės uždaviniai," "Musų Labdarybės uždaviniai," "Federacijos Konstitucijos pataisymas" ir "Tautos Fondo sutvarkymas;" kun. Serafinas—"Vaikų organizacijos," ir t.t. Keletas parupintų referatų neskaityta dėlei stokos laiko. Federacijos valdybon sekantiems metams išrinkta: kun. J. Misius—prez., Kadzievskis—vice-prez., J. Kaupas—sekr., J. J. Elijošius—ižd. Sekantis kongresas nutarta laikyti kitą rudenį Brooklyn, N. Y.

Sąryšyje su buvusiu kongresu vakarais šv. Jurgio svetainėje buvo surengta vakarų. Jų tarpe svarbiausiu buvo ketvergo vakaras, kuomet suvienyti Chicagos lietuvių parapijų chorai, vadovaujant p. A. Pociui ir pritariant orkestrai, atliko kantatą "Broliai" (žodžiai M. Gustaičio, muzika Č. Sosnauskio). Vakare buvo ir kantatos autorius M. Gustaitis, kurį publikai po kantatai iššaukė ant estrados. Pabaigoje nutraukta "flashlight" fotografija choro su kantatos autorium drauge.

"Kaminakrėtis ir Maluninkas" scenoje. Praeitą nedėldienį "Birutė" pastatė šv. Jurgio parapijos svet. scenoje operetę "Kaminakrėtis ir Maluninkas" su M. Petrausko pritaikinta muzika. Veikalo atlikimas buvo daug geresnis negu tikėtasi: ruoštasi buvo labai mažai. Tasai mažas prisiruošimas ir jautėsi vaidinime. Birutė," tvirčiausia ir ar tik ne daugiausia jiegų turinti Chicagos lietuvių dramatiška draugija, galima tikėtis, pasistengs pataisyti tuos nedateklius, kurie dabar vienur-kitur matosi. Juo labjaus tai yra darytina, kadangi jiegų draugija tam tikslui turi.

Taigi, veikalo atlikimas yra pavadintinas vykusiu. Viena tik yda gadino įspudį klausytojui: tai orkestros šlubavimas. Ar tai neužtektinai muzikantų tarp savęs, profesionališkai tariant, "susigrajyta," ar tai blogas muzikantų ir instrumentų parinkimas—sunku butų pasakyti. Greičiausiai visko buvo po truputį. Tokiuose kaip "Kaminakrėtis ir Maluninkas" veikaluose, ypatingai jei dainininkų balsai nėra labai stiprus, reikėtų turėti orkestrą kuominkštesnę. Čia gi neužmiršta akompaniuojančion orkestron įkišti net trombonas (O reikalingesni šiame atsitikime instrumentai išmesta). Trombonas ypatingai jautėsi orkestroje, kadangi muzikantas matomai nemoka net daryti skirtumų tarp "forte" ir "piano." Vietomis todėl muzika skambėjo "truputį keistai."

Žinoma, tas pačių vaidintojų neliečia. Muzikantai, kiek teko girdėti, buvo pasamdyti tiktai tam vakarui. Bet visgi į orkestrą rengėjai privalėtų atkreipti daugiau atydos ir daugiau iš jos reikalauti, nes muzikaliuose veikaluose jinai užima svarbią vietą, ir perniek bus visos rengėjų pastangos, jei muzika bus netikusi. "Birutė" tuos nedateklius ateityje, be abejonės, prašalins. Publikos vakare buvo gan didelis burys.

Oginskio Bulvėskutis.

Didelis apvaikščiojimas. Praeitą nedėldienį, rugsėjo 27 d. Bridgeporte buvo didelis apvaikščiojimas, "Leib-Gvardijos D. L. K. Vytauto 1-mos Divizijos Raitelių" parengtas. Apvaikščiojimu paminėta dvejos sukaktuvės: dr-jos 20 metų gyvavimo ir spaudos atgavimo 10 metų.

Apvaikščiojime dalyvavo: 1) L.-G. D. L. K. Vytauto nuo Bridgeporto, 2) G. D. L. K. Vytauto nuo Town of Lake, 3) Gvard. Liet. Kun. Mindaugo I—nuo 18-tos gatvės, 4) Dr-stė Panų ir Moterų šv. Petronėlės, 5) Dr-stė Motiejaus Valančauskio, 6) Dr-stė Dovydo Karaliaus, 7) Dr-stė šv. Martino, 8) Dr-stė Saldž. Širdies V. Jėzaus, 9) Dr-stė šv. Mateušo ir 10) Dr-stė šv. Domininko. Maršalka buvo p. P. Mažeika. Gvardijos buvo pilnuose uniformuose. Oras negalėjo buti gražesnis parodai laikyti.

Paroda prasidėjo 2 val. po pietų nuo šv. Jurgio parapijos svet., kame visi dalyvautojai susirinko. Apėję su muzika gan diktoką Bridgeporto plotą, parodininkai susirinko Liberty svetainėje, prie Union ave., ir 30th st., kame laikyta prakalbos. Kalbėtojų buvo trįs: pp. Mažeika, St. Tananevičia (vieton pasižadėjusio p. Gudo) ir Pocius, gvardijos generolas. Mažeika kalbėjo apie lietuvių vienybę, reikalingumą moterims rengti apvaikščiomus ir abelnai apie draugijas; Tananevičiaus kalbos tema buvo spaudos atgavimas; Pocius gi, kaip tai ir pritinka gvardijos generolui, kalbėjo apie reikalingumą kareivių, tėvynei ginti.

Po prakalbų J. Liet. Am. Taut. Kl. Mišrus Choras, vadovaujant p. Girniui, vykusiai padainavo šešetą dainų. Po programui buvo šokiai, užsitęsę iki 12 val. nakties. Viso apvaikščiojimo tvarka buvo labai gera. *J.*

Lietuvių zecerių vakaras. Praeitą subatą Lietuvių Zecerių Sąjunga Amerikoje turėjo savo pirmutinį vakarą šv. Jurgio parapijos svetainėje. Programas buvo koncertinis: iš muzikos ir dekliamacijų susidedąs. Programe dalyvavo chorai J. Liet. Am. Taut. Kl., p. Girniaus vedamas, Laisvos Jaunuomenės, L. S. S. 81 kp. ir Ch. Liet. Soc. Vyrų (pastaruosius tris vedė p. J. Katilius). Jaunutis Edvardas Pajauskas gražiai paskambino keletą numerių pianu. Bigeliukas ir jo sesuo pagrojo pianu ir smuiku "Čigonų Šokį." J. Jankauskas ir p-lė Juozaičiutė padekliamavo. Po programui buvo šokiai, griežiant brolių Sarpalių orkestrai. Po "Grand March" buvo nutraukta visų "flashlight" fotografija. Tvarka visame vakare buvo gera. Vakaro vedėju buvo p. J. Klevas.

Žmonių vakare buvo labai daug, ir rengėjai, sakoma, turėsią suvirš $100 gryno pelno. *A.*

Suėmė. Praeitą savaitę likosi suimtas Jonas Petraitis, muzikantas ir savininkas krautuvėlės prie Morgan ir 31-os gatvių. Jisai yra įtariamas pačios apleidime ir pabėgime su 16 metų mergaite lietuvaite iš Gary, Ind. Sakoma, jisai sugrįžęs Chicagon su kokiomis tai sorkėmis ir čia likęs pačios susektas.

Nuo 18-tos gatvės. Lietuvių Viešas Knygynas prie 18-tos gatvės buvo nusamdęs Freiheit Turner svetainę, kurioje manė surengti balių knygyno naudai. Sudegus tai svetainei, Knygynas dabar pasamdė M. Meldažio svetainę. Čia spalio 24 d., kaip pranešama, ir įvyks tasai balius. Tikietai, pirkti baliui Freiheit Turnes svetainėje, bus geri ir čia.

A. Booben.

Maldos diena. Šį nedėldienį Chicagoje, kaip ir visose Suv. Valstijose, bus prezidento Wilsono paskirtoji diena maldos už taiką. Tą prezidento sumanymą parėmė ir Illinois valstijos gubernatorius Dunne. Visose bažnyčiose žada buti pamaldos už taikos sugrįžimą Europon.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. J. Liet. (Baltimore, Md.). Apie "Blindą" telpa kitas, anksčiaus prisiųstas raštelis. Apie susirinkimą dėlei seimo tilpo praeitame numeryje. Likusiąją dalį sunaudojame. Ačiu. Meldžiame dažniau rašyti.

p. A. L. R. (Philadelphia). Apie vienybės reikalingumą kalbėta ir rašyta labai daug. Atkartoti neužsimoka. Seimo raštelis nepasiektų, nes pervėlai prisiųstas. Todėl apleisime.

Nepaminėtiems čia. Peržiurėsime ir, ką galėsime, sunaudosime.

Apgarsinimai.

NELAIMINGAS GYVENIMAS.

Žmonės, kenčianti nuo skilvio, kepenų ar vidurių ligų, turi nelaimingą gyvenimą. Jie negali valgyti ką ir kiek jie norėtų, ar jiems reikėtų. Jeigu jie valgo tiek, kad užsiganėdinti, jie vėliaus jaučia tikrą nelaimę. Tokios ligos yra paprastai sujungtos su užkietėjimu ir jo komplikacijomis. Geriausis vaistas tokioms sąlygoms yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras. Jisai išvalys iš vidurių visa, kas nepriguli tenai, jisai sureguliuos, išvalys ir sustiprins organus. Jisai sutveria sveiką apetitą, pagelbsti virškinimui ir suteikia kunui malonų komforto ir sveikatos pajautimą. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

. . . . . .

Skaudėjimai krutinėje ir pečiuose paprastai greitai pasiduoda Trinerio Linimentui. Šio Linimento kaina 50c., per pačtą 60c.

A. A.

Pasimirė Ona Baškienė, rugsėjo 9 d. 1914 m.; laidotuvės atsibuvo rugsėjo 13 d. Buvo graži tvarka. Nutraukta paveikslas prie šv. Kryžiaus bažnyčios. Vėlionė palaidota šv. Kazimiero kapinėse. Pačėjo iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šaukėnų parapijos. Pagrabas atsibuvo pas Povilą Jucių, 4508 So. Paulina st. Graborius M. A. Ežerskis, 4557 So. Hermitage ave., Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ REIKALAI

JAUNŲ LIET. AMERIKOJ TAUT. KLIUBO ADMINISTRACIJA.
Chicago, Ill.

J. Jankauskas, Pirm., 927 W. 34th pl.
A. Zalatorius, Pagelb., 917 W. 33rd st.
D. Gulbinas, Prot. Rašt., 927 W. 34th pl.
P. Motiejunas, Turtų Rašt., 930 W. 33rd st.
T. Radavičia, Kasierius, 936 W. 33rd st.
J. Mikalauskas, Užžiurėt.-org. 841 W. 33rd st.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI.

A. Girnus, kompoz., Mokytojas choro, 902 N. California ave.
B. Vaitiekunas, Režisierius, 3149 So. Halsted st.
M. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos 3252 So. Halsted st.

Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėldienį mėnesio 1-mą valandą po pietų T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant antrų lubų. Taipogi choro ir dramos repeticijos atsibuna toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis, 7:30 val. vakare. Teatrų repeticijos atsibuna pětnyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar teatrų lošimuose, tai kviečiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Kliubo, nes J. L. A. T. K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipogi ir pašelpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo auklėjimo.

Su pagarba, **J. L. A. T. K.**

IŠ TORONTO, ONT., CAN.

Toronto šv. Juozapo Dr-ja parengia viešą susirinkimą ir prakalbas svetainėje prie Denison ave. Atsibus spalio (Oct.) 4 d., 1914 m., 2 val. po pietų. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites be skirtumo, taipogi ir aplinkinių miestelių lietuvius, kurie gali pributi. Pasirupinkite visi lietuviai susirinkti minėtu laiku. Atminkite, lietuviai broliai ir seserįs, kad musų gimtinėje didelė karė. Męs turime dabar vienytis visi ir išvieno turim rupintis nukentėjusiais nuo karės musų broliais. Taipogi turime rupintis su visais kitais Amerikos lietuviais, kokiu nors budu gauti musų Lietuvai autonomiją, arba savivaldą, kad butų malonu grįžti mums visiems tėvynėn.

Draugas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Vitkevičiaus, pusbrolių Vincento ir Franciškaus Vitkevičių ir dėdės Bolesiavo Alisausko, visi iš Jurkaičių kaimo, Šidlavos parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyvena visi Amerikoje apie 14 m. Turiu labai svarbų reikalą. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

An. Vitkevičiutė,
322 Broad st., Bridgewater, Mass.

Pajieškau savo dviejų pusseserių Karusės ir Alenos Šimunaičiukių iš Prastanonių kaimo, Šeduvos parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Karusė, girdėjau, ženota (vyro pavardės nežinau). Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti adresu:

Adolf Benaitis,
52 Spring st., Union City, Conn.

Pajieškau savo dviejų draugų Antanislovo Gidaraucos ir Longino Jankauskio, iš Smilgių parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Gyveno pirma Bostone. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Adolf Benaitis,
52 Spring st., Union City, Conn.

Pajieškau savo žmonos, Julijanos Dvelienės, kuri rugsėjo 22 d. prasišalino iš namų, išveždama viską, kas buvo stuboj. Kas duos man žinią, kur ji dabar yra, gaus dovanų. Atsišaukite adresu:

Alex Dwelis,
1934 String st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Franciškaus Abučio, iš Kauno gub., Telšių pav., Plungės parap., Pruseilų kaimo. Meldžiu atsišaukti antrašu:

Wm. Žilis,
313—14th st., Chicago Heights, Ill.

Pajieškau draugo Kazimiero Poknio, buvo Painesdale, Mich., o dabar iš ten išvažiavo nežinau kur. Kas jį žinote, ar jisai pats, meldžiu atsišaukti adresu:

Ignac Aukštolis,
11748 Peoria st., West Pullman, Ill.

Pajieškau savo draugės Monikos Sirusiukės, pirm metų atvažiavo iš Lietuvos į Chicago; paeina iš Pliuškių sod., Pašušvio parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Kas apie ją žino, meldžiu pranešti antrašu:

3143—37th pl., Chicago, Ill.

Pajieškau Juozapo Samuleno, Medykių kaimo, Kvėtkų parap. ir vol., Zarasų pav., Kauno gub. 5 metai ir 6 mėnesiai Amerikoje; iš Lietuvos pribuvo į So. Boston, Mass. Buvo pajieškotas jau 2 sykiu per "Lietuvą," bet neatsišaukė. Jeigu kas žino jį, arba jo paties meldžiu atsišaukti antrašu:

Mr. Povilas M. Samulenas,
160 Morgan st., Jersey City, N. J.

Reikalavimai.

Reikalaujama—Vyrų ir Vaikų mokintis barberystės. Dabar mums naują sistemą, jųs galite [illegible] 4 iki 6 savaites. Mes taip [illegible] name moteris barberystės ir [illegible] rystės. Mes galime pradėti jį [illegible] varyti bizį su tiktai $50. Informacijoms rašykite: Nossokoff's Barber School, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa.

Reikalinga: — mergina prie ofiso darbo, kriaučių šapoje. Atsišaukti 6:30 val. vakare.

Joseph Buses,
1678 Ogden ave., Chicago.

Reikalaujame: — žmonių, su mažu kapitalu pirkimui žemės (farmų) valstijoj Wisconsin. Turėdamas $100.00, gali pirkti 40 akrų derlingos žemės ir tuojaus gauti darbo lentų pjovyklose. Darbas atsakantis, gera mokestis, valgis ir guolis. Kreipkitės pas.

Chas. Zekas & Co.,
186 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Room 214.

Pajieškau darbo: bučiarnėje, kalbu lietuviškai, lenkiškai ir angliškai; esu gerai pripratęs prie to darbo. Kam reikia, meldžiu atsišaukti antrašu:

Peter Pickelis,
316 Garden st., Kenosha, Wis.

Patyręs karpenteris:—gerai pažįstantis savo darbą, pajieško darbo. Turiu savas tulšis. Atsišaukti pas:

M. Šilinskas,
3248 Lime st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: lotas labai pigiai lietuvių apgyventoje vietoje, arti lietuviškos bažnyčios, Cicero, Ill. Kreipkitės pas savininką:

Iz. A. Pupauskis,
3232 Emerald av., Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

RAULAI, KUR BĖGI? NUGI PAS PETRĄ ŠLIAKĮ,
nes esu labai ištroškęs. Pas jį galima gerai atsivėdinti, nes turi puikų bavarską alų, ruską očiščeną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis patarnauja kaipo perkalbėtojas teismuose.

PETRAS ŠLIAKIS,
3301 S. Halsted st., CHICAGO, ILL.
Tel. Drover 7173

PADARYK PINIGŲ UKININKAUDAMAS.

Slavokai, apsigyvenanti arti Slovac, Arkansas, prie svarbiausios Rock Island linijos, yra tapę nepriguimingais, vartodami gero ukininkavimo metodus ir ačiu abelnam taupumui. Dauguma jųjų ištisais metais dirbo Pennsylvanijos anglių kasyklose. Daugelis yra dabar verti $20,000. Jųs lygiai taip pat galite padaryti. Parašykite, ar kreipkitės dėl informacijų, L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 LaSalle Station, Chicago. Musų žemdirbystės Departamento patarnavimai yra pasiekiami visiems apsigyvenantiems.

Parsiduoda:—barbernė senai apgyventoje lietuvių ir svetimtaučių vietoje, prie bizninės gatvės; geras pašalinis pelnas iš cigarų, laundrės ir registravojimo popierų; parsiduoda pigiai, galima ant išmokėjimo; savininkas turi kitą amatą.
4639 So. Wentworth av., Chicago.

Parsiduoda:—barbernė, geroj vietoj. Kreiptis:
3303 So. Auburn av., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—labai pigiai, dėlei savininko ligos, bučiarnė ir groserně, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Biznis išdirbtas 15 metų; norintiems pirkti gera proga. Atsišaukti
4330 So. Wood st., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—groserně ir delikatesų krautuvė, cigarų, tabako ir smulkmenų; geras švarus tavoras ir įrengimas; kaina $450; 4 kambariai gyvenimui, randos $22.
3220 Wallace st., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—barzdaskutykla su 3 kedėmis ir visokiais įtaisymais, su 3 metų lysu; netoli lietuviškos bažnyčios, biznis per ilgus metus išdirbtas. Parsiduoda, nes savininkas eina į kitokį biznį. Atsišaukite:
1978 Canalport ave., Chicago, Ill.

Ant išrandavojimo:—štoras ir kambariai, 1006 So. Canal st., arti Taylor st., lietuvių apielinkė; vieta gera barberiui; buvo babernė per 10 metų; taipogi tinka šiaučiui, nei vieno šiaučiaus apielinkėje; diduma 20x52; kaina $18.00.

L. SAVICKAS,
"Lietuvos" Agentas,
užrašinėja "Lietuvą" apielinkėse New Britain, Conn. Pas jį galite užsisakyti laikraštį ir prenumeratą užsimokėti.

A. Olszewski,
"Liet." leidėjas

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose; metams $3.00; pusei metų $1.50.
RAŠYK ADRESU:
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

SEVERA'S Gothard Oil
(Severos Gothardiškas Aliejus)

Yra rekomenduojamas, kaipo veiklus tepalas besigydymui nuo **reumatizmo, strėndieglių, "sciatikos," neuralgijos, mėšlungiškų traukimų, tinimo, kaklo, sąnarių ir raumenų stingumo irpanašių dieglių ir skaudėjimų, kur tepalas paprastai vartojamas arba patariamas.**

Kaštuoja 25 ir 50 centų. Gaunamas kiekvienoje aptiekoje

SEVERA'S TAB-LAX
Čukrinis vidurių suliuosuotojas vaikams ir suaugusiems. Kaštuoja 10 ir 25 centus.

Severa's Medicated Skin Soap
(Severos Gydantis Odinis Muilas.)
Vaikams ir suaugusiems. Kaštuoja 25 centus.

Galima gauti kiekvienoje aptiekoje. Reikalaukite Severos Preperatus, o jeigu aptiekorius neišpildytų jusų reikalavimo, užsisakykite tiesiog nuo

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

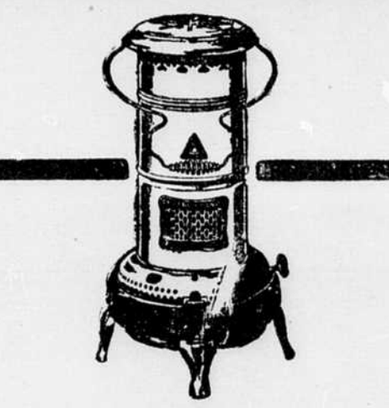

Šių metų modelis turi pagerinimus darančių jį geriausiu šildytoju iš visų iki šiol padarytų.

Sutaikia greitą, žėrinčią šilumą, kur ir kuomet jųs norite. Lengvai pernešamas. Jokių dumų Jokio kvapsnio. Saugus, švarus, parankus. Neišpasakyto prastumo savyje. Dega devynias valandas vienu galonu aliejaus. Lygus šaltinis užtikrina nuolatinę šilumą. Geriausioms pa-ekmėms vartokite Perfection Aliejų.

Parsiduoda pas pirklius visur.

STANDARD OIL COMPANY
(An Indiana Corporation)
CHICAGO, ILL.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

DARBUS

Atlieka greitai pigiai ir gražiai.

Kaip tai:
Krygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir Baliams
Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus raidės graži spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Parsiduoda lotas:—prie 50th ave. Cicero (Grant Works), Ill.; $425.00. Kreipkitės pas:
Anton Visbaras,
3112 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Tel. Yards 3159

Parsiduoda:—Saliunas, geroje vietoje, netoli lietuviškos šv. Jurgio bažnyčios, gera vieta lietuviui, vieta išdirbta per 10 metų; savininkas turi kitą biznį. Kreiptis antrašu:
3201 Auburn av., Chicago, Ill.

Kas turi $1,000 gali įsigyti gerą murinį namą prie Halsted gat., tarp 31-mos ir 33-čios gat. Namas atneša gerą randą. Likusi išmokėjimui suma leidžiama lengvomis išlygomis Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

Kas turi $500 gali įsigyti du murinių namu keturioms šeimynoms, nešą gerą randą. Netoli nuo Halsted gatvės ir kitu tramvajų. Likusi sumos dalis labai lengvomis išlygomis. Atsišaukite į A. Olszewskio Banką, 3252 So. Halsted st.

Parsiduoda:—Bilijardinė, stalai, ridiniai, kedės. Labai geroj lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Savininkas greitu laiku turi išvažiuoti. Platesnėms žinioms kreipkitės adresu:
P. A. Miller,
Box 735, Collinsville, Conn.

Parsiduoda:—grosernės ir mėsinyčios įtaisai; $75 paima juos. Kreiptis:
3278 Archer ave., Chicago, Ill.

Farmos, Farmos!

Didžiausioje lietuvių kolionijoje galima pirkti gerų farmų; žemė: molis ir juodžemis, su triobomis ir sodnais, gyvuliais, javais ir padarais. Parsiduoda arti miestų, geležinkelių, mokyklų, ir angliškų bažnyčių; keliai geri ir laiškai atnešami į namus kasdien. Kainos nuo $10.00 ik $85.00 už akerį, ant lengviausių išmokesčių. Turiu ir nedirbtos geros žemės: molis ir juodžemis prie upelių, ežerų ir gerų kelių. Kaina nuo $10.00 iki $35.00 už akerį, lengvais išmokėjimais. Atvažiuokite tuojaus dabar. Geras laikas pirkti farmas ir pavasaryje pradėti gyventi. Kas perka farmą, tam kelionė apmokama ir uždyką apvežioju automubilum po daugelį farmų. Įtresuokite:
ANTANAS ZABELA,
Peacock, Box 1, Lake Co., Mich.

Išrandavojimui: — Didelis kampinis štoras, sena saliuno vieta, bet gera by kokiam biznui. Kreiptis:
A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

MOKYKLA ANGLŲ KALBOS.
Dieninės ir Vakarinės Kliasos.
Kurie negali lankytis į mokyklą ypatiškai, mokiname per laiškus (korespondencija) labai pasekminga metoda. Platesnių žinių, rašykite pas:
WAITCHES BROS.,
1741 W. 47th st., Chicago, Ill.

Tikri Pianola Pianai už apie pusę originalės kainos.

Musų pigumynų kambaryje mes turime ką tik padėję eilę Pianola Pianų, kurie buvo vartoti, bet kurie buvo musų visiškai išnaujo perdirbti. Šiuos instrumentus mes esame pažymėję beveik puse kainos. Tai yra nepaprasčiausia proga. Tikras Pianola Pianas yra pasaulio pavyzdis, ir galima tikėtis entuziazmą pakelti kiekviename name, kur jisai bus pastatytas. Šię instrumentai yra raudonmedyje, ir apdarų piešiniai yra labai lygus ir gražus. Nėra rinkoje kitų player-pianų, kurie turėtų tokius didelius reiškingumo prietaisus, tokius pamatinius patentus, kaip Metrostyle ir Themodist. Ką visa tai reiškia player-piano savininkui, mes malonėsim išaiškinsime atėjusiems. Labai maži mėnesiniai išmokėjimai gali buti sudaryti tiems, kurie nenori mokėti grynais pinigais. Šie Pianola Pianai butų idealiai vartojimui vasarnamiuose, kliubose ir namuose, kur vėliausi moderniški šokiai yra mėgiami.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Lyon & Healy
Didžiausia Pasaulyje Muzikos Įstaiga
Wabash Avenue ir Adams Street

"LIETUVOS" AGENTAI.

ATHOL, MASS.
Kaz. Granickas, 28 Essex St.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.
Vincas Želvis, 520 W. Conway st.
BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
Vincas Daunora, 229 Bedford Ave.
BURLINGTON, N. J.
S. Petrunas, 413 Earl st.
Pas šiuos mus agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ar pusėj metų ir užsimokėti.
CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkevičius, 877Cambridge st.
CICERO, ILL.
A. K. Boczkus, 1318 So. 49th Ct.
GRAND RAPIDS, MICH.
C. Kentraitis, 448 Leonard St. N.W.
GARY, IND.
Ant. Melkinis, 1109 Jeferson st.
HERRIN, ILL.
J. T. Adomaitis, 820 So. 16th st.
CHICAGO, ILL.
Juozas Aleksa, 8374 Rerkoff ave.
Juoz. Braknis, 3327 Lowe ave.
Ed. Butkevičia, 3153 Emerald ave.
John Bimba, 1801 S. Johnson st.
Antanas Grišius, 708 W. 17th Pl.
W. Gaižauskas, 10759 S. Michigan av.
Adomas Jodelis, 1709 Ruble st.
Julius Kaupas, 2232 W. 24th st.
J. A. Rimkus, 920 W. 26th Pl.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Zelnys, 3240 S. Morgan st.
INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador st.
Petras Kurkulis, Chicago, Ill.
KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.
LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, 14 Summer st.
KENOSHA, WIS.
J. Sukelis, 712 Park st.

LOS ANGELES, CAL.
O. Mankus, 319 Germain Bldg
MELROSE PARK, ILL.
Wlad. Valšvila, 2219 Lake st.
MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538
NAUGATUCK, CONN.
I. J. Inamaitis, 6 Curtis st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.
NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 510 Main st.
PETERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette st.
PITTSBURG, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd st.
Pius Zavinckas, 445 Stanton st.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.
PITTSTON, PA.
J. Kazakevičia, 103 N. Main st.
J. S. Vaškevičilius, 72 N. Main st.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c., šiose vietose:

CHICAGO, ILL.
"Aušros" skaityk., 3149 S. Halsted st.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley av.
A. Dargis, 732 W. 18th st.
Jonas Ugaudas, 1841 S. Halsted st.
Fr. A. Jakutis, 733 W. 14th Pl.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland ave.
Ant. Kasperas, 3416 Auburn av.
Zig. Mickevičia, 2342 S. Leavitt st.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th st.
Mike Valaskas, 345 Kensington ave.
M. A. Vabol, 1700 N. Ashland ave.
BALTIMORE, MD.
Just. Mandrovickas, 112 N. Green st.
BROOKLYN, N. Y.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozupavičius, 222 Berry st.
Jan Milewski, 166 Grand St.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.
CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair ave.
ELIZABETH, N. J.
Dem. Boczkus, 211 First st.
LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 101 Oak st.
LOWELL, MASS.
A. Jankauskas, 131 E. Merrimack st.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur st.
NEW HAVEN, CONN.
K. A. Makarevich, 255 Wallace st.
PATERSON, N. J.
Atkinds Bros., 273 River st.
PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd st.
PITTSBURGH, PA.
J. B. Miskevičia, 2135 Sarah st. S. S.
PORTLAND, OREG.
Bowman News Agency.
RACINE, WIS.
J. Philipavičia, 609 Sixth st.
UTICA, N. Y.
W. S. Tarczynski, 130 Whitesboro st.
WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury st.
WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.
WAUKEGAN, ILL.
Jos. Matulenas, 1403 Lincoln ave.
PLYMOUTH, PA.
S. Poteliunas, 345 E. River st.
PURITAN, PA.
Jonas Martinkaitis.
ROCHESTER, N. Y.
J. Shacek, 135 Wefger st.
SHENANDOAH, PA.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre st.
SOUTH BOSTON, MASS.
Paul P. Mikalauskas, 248 W. 4th St.
K. Yurgeliunas, 233 Broadway
SPRINGFIELD, ILL.
G. Tachilauckas, 2145 So. 15th st.
ST. CHARLES, ILL.
Sim. Kisla, 575 W. 6th st.
WATERBURY, CONN.
Jurgis Žemaitis, 827 Bank st.

TOBULI ATSKAITA SVEIKATOJE
daug reiškia gyvenimo kovoje už pirmybę. Tiems, kuriems stokuoja turtingo raudono kraujo,—kurių gyvybės energijai yra žema dėlei negalėjimo tinkamai suvirškinti jųjų maistą—jokis tonikas nesulygina su

Malt-Marrow

Jisai užpildo kraują ir sutvarko nervus, suteikdamas silpniems ir pailsusiems naujos gyvybės ir jiegos. Jeigu gyvenimo džiaugsmas nėra pilnai su *jumis*, ateka negali jums pageibėti daugiau, kaip šisai stebuklingas tonikas. Užsisakykite dėžę išsyk. Telefonuokite Calumet 5401. Turėkite jį pristatytą šiądien. Apsisaugokite padirbimų. Parašykite mums dėlei knygutės "Eminent Physicians of the West."
McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Pigumynai vyrų ir jaunikaičių aprėdų

Nauji, ant užsakymo padaryti pavasarinial siutai, vilnoniai, po $35, $45 ir $50, dabar parsiduoda nuo $10 iki $20. Dėvėti siutai, kurie buvo padaryti už $40 ir $50, dabar parsiduoda už $5 ir augščiaus.

Didelis pasirinkimas ant užsakymo padarytų kelinių, padarytų už $4, $5 ir $6, dabar parsiduoda už $2.50.

Speciališkumas ant kuparų ir valizų drabužiams.

Paduoti užsakymai veikiai aprupinama.

S. GORDON
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ ŠTORĄ
1415 S. Halsted St. - Chicago, Ill.

PERSKAITYK IR PASAKYK SAVO DRAUGAMS,
kad galima įgyti farmas su visai mažais pinigais be jokio vargo Didžiausioj Lietuviškoj Kolionijoj Wisconsin. Žemė gera: juodžemis su moliu, netoli nuo miestelių, geležinkelių, mokyklų ir bažnyčių; parduodame visai pigiai ir ant lengvų išlygų. Perkantiems žemės duodam darbo, jei reikalauja; perkantiems kelionės kašius apmokame.
Platesnių žinių kreipkitės šiuo antrašu:
Chas Zekas & Co.
186 N. LaSalle st., Room 214,
Chicago, Ill.

MOKĖKITE UŽ NAMUS DIRBDAMI.
Medžio kompanijos Arkansase ir Louisianoje parduos jums žemės pigiai su mažu įmokėjimu ir duos užtektinai laiko likusiai daliai išmokėti. Jusų šeimyna galėtų padaryti geriausią gyvenimą, kokį jį kuomet nors turėjo iš daržo, karvės, kiaulių ir vištų. Kuomet jųs nereikalingi savo farmoje, medžių kompanijos noriai samdys jus. Pabandykite. Rašykite ar ateikite visų smulkmenų gauti. L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago. Musų žemdirbystės Departamentas yra naudingas visiems apsigyvenantiems.

Telephone: Monroe 6020
ŠOKIŲ MOKYKLA
Mokina Dovanai Paskirtais Vakarais Waltz, Two-Step, Tango ir kitokius Europiškus ir Amerikoniškus šokius. Meldžiu atsilankyti šiuomi antrašu:
JULIJONAS ŠILKAUSKAS
1122 So. Desplaines st. Chicago
Kamp. 703 W. Bunker st.

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago
GENERALIŠKAS AGENTAS
Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, lotus ir parduoda. Ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose.
A. Olszewski,
"Lietuvos" leidėjas.

PETRAS VAITIEKUNAS
"LIETUVOS" AGENTAS
lankosi dabar Chicagoje. Pas jį galite užsisakyti "Lietuvą" ir prenumeratos pinigus užsimokėti.
A. OLSZEWSKI,
"Lietuvos" leidėjas.

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir visokių ryšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių kambariai ir moterims.
Barzdaskutykla kruvoje. Chicago.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

VASARA!
Visur galima gauti marškinių, bet ne visur bus toki, kaip pas mus. Kitur parsiduoda po $2.00, $1.75, $1.50 — męs parduodame po $1.25.
Pasiskubink, kolei yra geras pasirinkimas.
THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.,
3246—48 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"
"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.
"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.
Adresuokit taip:
"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.
Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:
M. J DAMIJONAITIS
301 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. :
3200 SO. HALSTED ST.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Telephone Canal 285
K. KATUTIS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
710 W. 18th St. Chicago

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSRED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

GERA PROGA!
Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60
Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.
Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.
Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Phone Drover 9052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
3302 So. Leavitt St. Kampas 23-čios gatves
Chicago, Illinois

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Tel. Morton Park 351
Anna E. Tuttlis
Chicagoje Pirmutinė Mokslą Baigusi Lietuvė Nursė, Akušerė : ir Masažistė. :
1339 S. 48th Ct. Cicero, Ill.

F. A. JOZAPAIČIO APTIEKA
Telefonas Yards 155 ir Yards 551.
Užlaikome tik geriausius vaistus. Ypatinga atydą atkreipiame į gerą išpildymą receptų. Reikalui esant, meldžiame pas mus kreiptis.
Laiškus tik tiem atsakome, kurie prisiunčia už 2c. stampą.
F. A. Jozapaitis, Aptiekos Provisorius.
3601 So. Halsted St. Chicago Ill.

EVESKIO Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine **MOKYKLA**
MOKINAMA:
Anglų kalba nuo pradines iki augščiausiai — Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų — KALBOS
Aritmetika
Augštesn. Matematika
Istorija, Geografija
Politiška Ekonomija
Knygvedyste Gražrašt.
Laiškų rašymas
Prekybos teisės ir tt.
G. Leveskis. Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

10 METŲ

Kaip Lietuva Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią milžiniška svarbą turi spauda kiekvienos tautos kulturiškam gyvenime. Todėl patariame perskaityti labai žingeidžią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šitą knygelę verta perskaityti visiems laikraščių skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus atgavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 puslapiai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnį skaitlių,—dar pigiau.

Adresuokit, kartu prisiųsdami ir pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą Ineidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1:
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pětnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog esu seniausias gydytojas ant **Bridgeporto**, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu

3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.

Liekuosi su pagarba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmečiui
"IŠEIVIŲ DRAUGĄ"

Vienintėlį Didžiosios Britanijos lietuvių-katalikų-tautininkų laikraštį, einantį kas dvi savaiti. Kaina su prisiuntimu į namus metams $1—pusmečiui — 50 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178

Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mo
Telephone Yards 2390

Geriausia Gyduolė
PLAUKAMS

sustiprina skelpą, sujudina šaknis, plaukus padaro švelnius, blizgančius, yra geriausis vaistas nuo Dandruff "luskų". Vartojant du ar tris kartus į savaitę, sustabdis plaukų slinkimą. Trinkie gerai į skelpą, ant šaknų kas antra ar trečia dieną.

Prekė 50c. ir $1.00.

F. A. POSZKA'S PHARMACY
3121 So Morgan Street
Tel. Yards 695 CHICAGO, ILL.

Jaunoji Lietuva

Vienintėlis savo rūšies 64 puslapių Iliustruotas mėnesinis Lietuvių laikraštis.

Jame dedama geriausi moksliniai straipsniai ir geriausios apysakos.

Kalba gryna, graži ir suprantama. Jei nori smagiai ir naudingai laiką praleisti skaityk **Jaunąjį Lietuvą.**

Kaina metams $3.00; pusei metų $1.50; vienas numeris 25c.

Užsisakyk tuojaus:
"JAUNOJI LIETUVA"
4611 S. Paulina St. Chicago, Ill.

Kur Galima Rasti Tukstančiai?

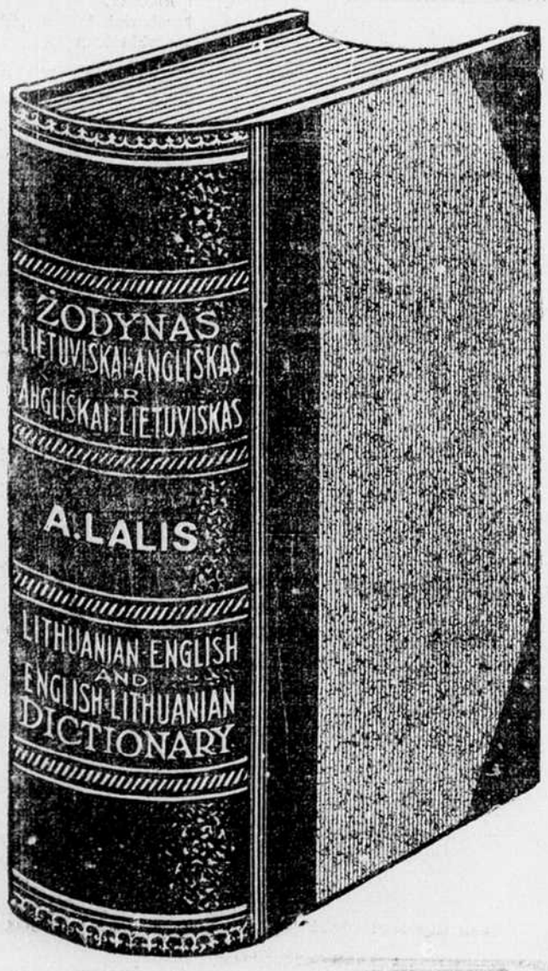

Daugelis žmonių, atvykę į Ameriką, padarė čia tukstančius. Kokiu budu? Nes jie išmoko anglų kalbą, ėjo biznin ir, ačiu anglų kalbos žinojimui, savo reikalus galėjo vesti su visais Suv. Valstijose gyvenančiais žmonėmis. Pirmą žingsnį ir pamatą savo laimei jie padarė, kuomet pradėjo mokintis anglų kalbos. Jei tukstančiai pasiekė savo laimę tokiu budu, kodėl Tamistai tas negalima? Kiekvienas lietuvis dabar lengvai gali tai atsiekti, nes gali įgyti "Lietuvos" **Lietuviškai-Angliską ir Angliškai-Lietuvišką Žodyną**, didžiausį, rupestingiausiai sutaisytą ir sulyginamai pigiausį žodyną, kokis kuomet nors pasirodė tarp lietuvių. Su šio Žodyno pagelba ir nemokantis gali viską perskaityti ir suprasti angliškai. Trečioji Žodyno laida jau baigiasi. Pasiskubinkite! Kaina abiejų dalių—$6.00, puikiuose, brangiuose ir drutuose apdaruose (kaip ant paveikslo) — $7.00. Lietuviškai-Angliškoji Dalis—$2.00, gražiuose apdaruose—$2.50. Angliškai-Lietuviškoji Dalis (su nurodymu, kaip tarti kiekvieną angliską žodį)—$3.00, drutais ir dailiai padirbtais aptaisais—$4.00. Reikalaukite knygelės su žodyno aprašymu. Išsiunčiama **uždyką.** Žodyną išsirašydami, ar knygelės su aprašymu reikalaudami, rašykite:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

UŽSIRAŠYKITE SAU AR SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE

Pažangiosios pakraipos dienraštį "LIETUVOS ŽINIAS" ir "LIETUVOS UKININKĄ" per šitų laikraščių generalę agenturą Amerikoje. Prenumerata "LIETUVOS ŽINIŲ" Amerikoje: metams $6.00, pusei metų — $3.00, norint-gi gauti du kartu savaitėje po 3 num. antsyk, metams — $4.30, pusei metų — $2.15. Lietuvoje: metams — $3.20, pusei metų — $1.60. "LIETUVOS UKININKO" prenum. metams Amerikoje — $2.20, pusei metų — $1.10; Lietuvoje — metams — $1.65, pusei metų 85 centai.

Gener. "L. Ž." ir "L. U." Agenturoje Amerikoje galima gauti visos Europos leidimo knygos. Reikalingi yra agentai. Užsakymus ir pinigus siųskite Bendrovės vyriausiam atstovui Amerikoje šituo adresu:

V. K. RAČKAUSKAS,
Madis. Square Stat. Box 204. -:- New York, N. Y.

Kodel Neskaitai!!

Ar interesuojiesi kada nors gerais ir teisingais apgarsinimais, kurie gali atnešti naudą ir pinigą užčėdyti?

Ateik pas mus, ir matysi, kaip pigiai męs parduodame siutus. Nebuvo girdėti tokių pigumynų!

Siutai $30.00, $27.00, $25.00
parduodami **$18.50**

Taipgi turime daug visokių siutų, kur parduoda už $6.50, $7.00 ir $10.00. Pasiskubink, kol dar yra geras pasirinkimas.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
3246 So. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ĮSTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra prisisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po $6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

$150 $300 $600 $1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų $91.797.68; įvairiems kulturos reikalams $8.431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) $64.620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. - - - New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

ANTANAS A. ŠLAKIS
ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose). Peržiuri obstraktus ir padirba visus kitus legališkus dokumentus.

MIESTO OFISAS:	BRIDGEPORTO OFISAS:
Room 1014 Association Bldg.	3255 So. Halsted Street (Priešai 33-čią gatvę)
19 So. LaSalle St.	VAKARAIS: nuo 7 iki 9 val., išskiriant nedėlias
CHICAGO	
Telephone RANDOLPH 5246	Telephone DROVER 5326

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	
Phone Canal 1208	Tel. Austin 737
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 val ryto, nuo 7:00 iki 8:00 val. vak. Nedėlioms nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	Valandos: tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

Europos Karė Gali Padaryti Amerikoje

Geriausius Laikus.

Dabartinė Europos karė yra didžiausia, kokia kada nors sviete buvo. Joje kariauja ne vien Vokietija su Rusija, bet visos Europos viešpatystės. Šita karė ne vien kad išmuš šimtus tukstančių žmonių, bet išdegins miestus, kaimus ir fabrikus, išgriaus tiltus ir geležinkelius, išnaikins javus ir viską, kas gyvenimui reikalinga. Pasibaigus karei, Europa neturės nei duonos, nei namų, nei drapanų, nei padarų ir tą viską bus priversta pirkti iš Amerikos. Amerika turės dirbti dieną ir naktį su visais darbininkais, kad spėti pristatyti tą viską, ko Europa reikalaus.

Tokiu budu Amerikoje bus didžiausia darbymetė ir geriausi uždarbiai, koki kada nors čia buvo. Pakils čia ne vien išdirbystė, bet ir visoki bizniai.

Todėl dabar čėdykite pinigus, kad, karei užsibaigus, turėtumėte už ką parsikviesti savo alkanus gimines iš Europos, kurie ten liks gyvi, nes Europoje bus badas ir maras. Čėdykite pinigus, kad, prasidėjus geriems laikams, turėtumėte už ką biznį pirkti ir pasidaryti daugiau pinigų, kada bus tam proga.

Jei perkate propertes, tai pirkite jas ne laukuose, bet mieste, tokioje vietoje, kurioje galima biznį daryti ir kurioje properčių kainos kįla, kad jusų įdėti pinigai atneštų jums antrus pinigus.

Geriausia bizniui vieta yra tai Halsted gatvė, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių. Čia yra didžiausias žmonių susitelkimas, didžiausi biznio namai statomi, ir properčių kainos kįla. Čia dar šiądien galite pigiai pirkti namus ir lotus, o laikams pagerėjus jų kainos kils, ir tie, kurie čia propertes turės, galės pasipinigauti.

Męs čia dar turime pardavimui keletą labai gerų biznio namų ir lotų. Jei manai pirkti, tai ateik pas mus, o pirksi pigiau kaip kitur. Męs nereikalaujame visų pinigų; įmokėk tiek, kiek gali, o likusius pati namo randa išmokės, nes musų visi namai neša geras randas.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PUIKI FARMA

Didelė farma iš 325 akerių, tame apie 200 akerių išdirbtos žemės, o reštas miškas ir ganyklos. Žemė nesunki išdirbimui, gera kornams, bulvėms, javams ir daržovėms. **Tiktai keturios angl. mylios nuo strytkario ir geležinkelio ir tik 6 mylios nuo miesto. Puiki vieta. Aplink daug lietuvių farmerių.**

Ant farmos visi naujausi ukiški įtaisymai ir įrankiai. Sailo (rauginimui kornų) ant 25 karvių, tartokas lentų pjovimui, geri budinkai; 4 arkliai, dvi poros jančių, 16 karvių ir t.t. Viena mylia nuo "krymeri," kur sviestą dirba ir visą pieną superka. Mokykla ant farmos lauko. Parduodama su visais šiemetiniais javais.

Savininkas pats prižiurėti negali. Todėl parduos ant lengvų išlygų: gali parduot visą farmą, arba dalimis (nes susideda ji iš dviejų farmų viena prie kitos), gali išmainyti ant gero namo mieste. Kas nori artimesnių žinių, tegul atsišaukia adresu:

UKININKAS,
260 E. Main st., Amsterdam, N. Y.

Turėk Savo Namuose

Geriausią Degtinę (arielką) jei nori buti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipo Skanų, Tvirtą ir sveiką gėrymą

Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Saliunuose

STRAUS BROS. CO. Išdirbėjai, **DEP'T L. CHICAGO, ILL.**

216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKIS lietuviai agentai

---

Rusiškas Dovierennastis, Pasportus, Affidavitus, Kontraktus

Pirkimo Namų ir Biznių ir Visokius kitus Rejentališkus Raštus Geriausia Padaro

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

Iškolektuoja vekselines paskolas, algas, dales ir pinigus, paliktus kitose bankose Amerikoje ir Europoje greitai ir pigiai.

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

BIURO VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 6 iki 9 vakarais
Nedėliomis nuo 9 iki 12 rytais

Bell System

Kuomet rinka nėra nusistovėjusi, pirklyba apsistojusi ir eina visokie gandai, tai tuomet producentai, konsumentai, pardavėjai, gabentojai privalo nuolatai buti budrus.

Long Distance Telefonas

yra kelias greitam susižinojimui; per jį jusų klausimai tuoj bus atsakyti; ir gausi to, ko nori, ir kuomet nori.

Javų sandėliai, uostai, ežerai ir keliai vandeniu, geležinkeliu ir išgabenimo centai yra sujungti į vieną milžiniską, komercialį vielinį tinklą.

Iš bile kokios 8.100.000 vietinik stočių informacijos kaslink visokių biznių galima įgyti per

Bell Sistemą

Šituose neramiuose laikuose ir minutos yra svarbios. Long Distance patarnavimas yra neužvaduojamas.

Vartok jį apsčiai

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100